

Estat d'execució i impacte de les actuacions
de l'Agència ABITS per a l'abordatge integral
de la prostitució i el tràfic d'éssers humans
amb finalitats d'explotació sexual

BCN

Informe 2013

Índex

1. Introducció	3
2. Servei d'Atenció Socioeducativa (SAS)	4
2.1. Descripció del servei	4
2.2. Dades d'atenció a la via pública	6
2.3. Principals demandes.....	7
2.4. Atenció a l'oficina i plans de treball individualitzats	7
2.5. Perfil sociodemogràfic (SAS).....	9
2.6. Acompanyament a recursos i intervencions practicades	11
2.7. Treball en xarxa	14
3. Atenció a dones que exerceixen en espais tancats (locals, clubs i pisos)	15
3.1. Atenció a dones que exerceixen en espais tancats del districte de l'Eixample	15
3.2. Atenció a dones que exerceixen en espais tancats del districte de les Corts.....	17
3.3. Atenció a dones que exerceixen en espais tancats de la resta de districtes de la ciutat.	20
4. Altres serveis d'atenció social	22
4.1. Intervenció i atenció a dones en situacions d'urgències intermèdies i inclusió social	22
4.2. Píndoles sociosanitàries per a dones que exerceixen a la via pública	24
5. Serveis i recursos de formació i inserció laboral	25
5.1. DIR. Dispositiu integral per a la recol·locació laboral de les dones que exerceixen la prostitució	25
5.2. ITI. Itinerari personal d'assessorament a la professionalització de les dones que han exercit la prostitució.....	33
5.3. ACCIÓ. Programa d'intervenció integral en persones transsexuals vinculades a entorns de prostitució a la ciutat de Barcelona	36
5.4. Projecte de formació i inserció sociolaboral amb itineraris formatius i laborals	38
5.5. Projecte d'inserció sociolaboral Dona Impuls	41
5.6. Dispositiu especial d'acompanyament per a la incorporació al mercat laboral i al teixit social de dones que exerceixen la prostitució i busquen alternatives laborals	43
5.7. Projecte d'innovació Enfilant l'Agulla	44
5.8. Projecte de formació en costura Rosas Crafts.....	46
6. Serveis adreçats a víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual	47
6.1. Abordatge del Servei d'Atenció Socioeducativa en els casos de dones víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual.	47
6.2. Atenció integral a dones d'entorns de prostitució i dones víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual.....	49
6.3. RAI. Intervenció per a la recuperació, apoderament i inserció laboral de dones que han estat víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual	52
6.4. Altres recursos per a víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual.....	57
7. Treball en xarxa i col·laboració	58
7.1. Taula Tècnica del Pla ABITS	58
7.2. Altres àmbits d'actuació	58
7.3. Coneixement adquirit mitjançant el treball en xarxa. Aproximació al perfil sociodemogràfic de les dones que exerceixen la prostitució a la ciutat de Barcelona	60
8. Distribució econòmica	62
9. Indicadors d'impacte dels programes d'inserció laboral	64
10. Indicadors dels programes d'entrada en espais tancats	66
11. Valoració i conclusions	67

1. Introducció

L'any 2006, el Consell Plenari de l'Ajuntament va aprovar el Pla ABITS i per desplegar-lo es va crear l'Agència del mateix nom, tal com ja preveia l'Ordenança municipal de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana a l'espai públic que havia entrat en vigor tan sols uns mesos abans.

El 28 d'octubre de 2011, l'equip de govern va presentar una mesura de govern amb l'objectiu de millorar i donar un nou impuls a l'Agència. Aquesta decisió es va prendre en el context de la importància que adquireix en aquest mandat el Pla ABITS, amb la voluntat d'abordar el fenomen de la prostitució a la ciutat de Barcelona i d'atendre les persones que estan en situació de vulnerabilitat, de manera integral, global i coordinada, tot tenint en compte les competències de què disposa l'Ajuntament.

La mesura va marcar els tres principis en què es basa tota l'actuació del govern en l'àmbit de la prostitució:

1. La lluita contra el tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual.¹
2. La penalització de la demanda de relacions sexuals remunerades.
3. L'atenció a les persones que es veuen abocades a exercir la prostitució i que es troben en situació de vulnerabilitat.

Per aconseguir aquests objectius, la mesura preveu diferents actuacions en l'àmbit de l'atenció, la coordinació municipal i la coordinació amb altres administracions i institucions. Per fer front als nous objectius marcats i a la implementació real de les accions previstes es va dotar l'Agència ABITS d'un increment pressupostari del 67% per a l'any 2012. El pressupost de 2014 ha consolidat novament aquest increment econòmic, tot i l'actual conjuntura de contenció de la despesa.

L'informe que teniu ara a les mans incorpora les dades dels diferents projectes de l'Agència ABITS fins al 31 de desembre de 2013 i, per tant, presenta sèries de dades tancades amb caràcter anual que permeten comparar-les amb les dels anys precedents. A l'apartat final mostra conclusions i valoracions de les actuacions executades fins ara.

---

¹ Vegeu pàg. 50.

2. Servei d'Atenció Socioeducativa (SAS)

2.1. Descripció del servei

El Servei d'Atenció i Mediació al Carrer (SAMC) de l'Agència ABITS va canviar de nom l'1 de gener de 2013 i va passar a denominar-se Servei d'Atenció Socioeducativa² (SAS). És un servei específic que es posa a disposició de les persones que exerceixen la prostitució o que són víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual, especialment d'aquelles que ofereixen i negocien els serveis a la via pública. L'accés al SAS pot ser directe (dona contactada al carrer, per via telefònica o sense cita programada) o per derivació.

El servei va entrar en funcionament l'any 2006, el mateix de la creació de l'Agència ABITS, amb un equip de dues educadores que s'ha anat ampliant progressivament. Es tracta d'un servei multidisciplinari integrat per diferents professionals: una directora (38,5 hores/setmanals), quatre educadores (154 hores/setmanals), una treballadora social (38,5 hores/setmanals), una psicòloga (38,5 hores/setmanals) i dues agents de salut (45 hores/setmanals). Al llarg de l'any 2013 ha disposat de nou persones que hi han treballant un total de 314,5 hores setmanals, la qual cosa suposa un increment de 51 hores setmanals respecte a 2012 (263,5 hores/setmanals). Les educadores i una agent de salut parlen anglès i l'altra agent de salut romanès.

El nou contracte preveu com a novetat una borsa de 200 hores anuals d'educadores socials amb disponibilitat les 24 hores del dia i els 365 dies de l'any per prestar atenció a dones en el desenvolupament d'operatius policials adreçats a persones que exerceixen l'activitat i sigui quin sigui el motiu de l'actuació (Ordenança municipal de civisme, estrangeria, desmantellament de xarxes de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual...).

El Servei està situat al **carrer València, 344, entresòl**, i posa a disposició de les usuàries el **telèfon gratuït d'atenció 900 722 200** que és atès directament per les educadores en horari de dilluns a divendres, de **9 h a 19 h**. A més disposa d'unes hores **d'atenció sense cita prèvia els dijous d'11 h a 15 h** si bé les usuàries acostumen a trucar abans i en la majoria de casos es concerta una cita.

Atenció de proximitat a la via pública

Les zones de la ciutat que les quatre educadores i les dues agents de salut cobreixen, en grups de dues persones, de dia i de nit, i on contacten amb les dones de manera proactiva són: Ciutat Vella, Sant Martí/Eixample, les Corts i la Zona Franca. Es mantenen un total de 50 hores de presència setmanal al carrer, xifra que suposa un increment de 10 hores respecte a 2012.

---

² L'entitat prestatària d'aquest servei és l'Associació Benestar i Desenvolupament (ABD), que va guanyar el concurs públic l'any 2013 amb un import de 317.867,27 euros per a 2013 i el mateix import per a 2014.

La intervenció de les educadores i les agents de salut al carrer queda distribuïda segons indica el quadre següent:

Atenció i mediació de forma directa 2013		
Ciutat Vella	De dilluns a divendres	3 hores entre les 12 h i les 19 h
	Dimarts i dijous	22 h a 2 h
Ciutat Vella + Sant Martí/Eixample	Divendres	22 h a 3 h
Sant Martí/Eixample	Dimecres	22 h a 1 h
Les Corts	Dilluns i divendres	22 h a 2 h (A l'estiu es retarda dues hores)
Zona Franca	Un dia amb freqüència quinzenal	2 hores entre les 12 h i les 19 h

En l'horari de nit, el SAS ha incrementat l'atenció una hora més respecte a l'any 2012, que es distribueix entre els districtes de Ciutat Vella i Sant Martí/Eixample.

Des de maig de 2012, amb la incorporació de la Zona Franca (districte de Sants-Montjuïc), han quedat ateses totes les zones de la ciutat on l'activitat es produeix al carrer. A la Zona Franca es va establir una freqüència més baixa que en altres territoris de la ciutat d'acord amb el volum de dones, també molt inferior, i les necessitats detectades. Això no obstant, es treballa amb flexibilitat suficient per donar una resposta eficient i sempre en coordinació amb l'Agència de Salut Pública, que disposa d'una unitat mòbil per atendre les persones consumidores de drogues.

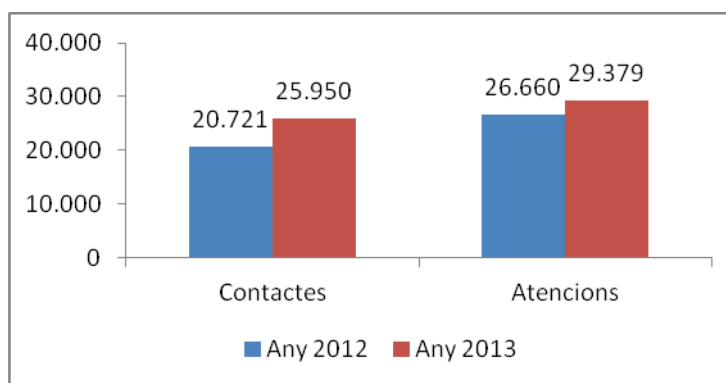
De dilluns a divendres, les educadores i les agents de salut del SAS inicien l'atenció de proximitat a la via pública adreçant-se a les dones, donant-los a conèixer el servei i els recursos de l'Agència ABITS (a dones no contactades anteriorment) i interessant-se per la seva situació. També els ofereixen material profilàctic (preservatius i lubricants) aportat pel Departament de Salut de la Generalitat i la Direcció del Programa de Dona. De manera ocasional, es considera la possibilitat de fer sortides al carrer per part de la psicòloga o la treballadora social a fi de detectar necessitats o a sol·licitud de les educadores.

2.2. Dades d'atenció a la via pública

El 2013, el nombre de contactes (acostament d'una professional de l'equip a una dona que ofereix serveis sexuals a la via pública) s'ha incrementat un 25,24% respecte al mateix període de 2012. El nombre d'atencions (que es recull com a escolta activa quan, a partir de l'acostament, s'estableix un diàleg que pot incloure demandes però també recerca de suport i contenció, així com intervenció educativa quan l'educadora l'aconsella, recomana o proposa) també ha presentat un augment del 10,20%.

L'atenció a la via pública es descriu al quadre següent:

ATENCIÓ A LA VIA PÚBLICA	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	% variació 2012-2013
Contactes	1.920	6.880	10.439	13.113	15.417	18.603	20.721	25.950	25,24%
Nombre d'atencions	440	4.216	8.391	9.979	18.771	23.833	26.660	29.739	10,20%
<i>Escolta activa</i>	358	2.712	5.122	6.817	13.159	17.627	19.068	21.230	11,33%
<i>Intervenció educativa</i>	82	1.504	3.269	3.162	5.612	6.206	7.592	8.149	7,33%

Les dades que es presenten, vinculades a l'activitat que l'equip d'educadores porta a terme al carrer, fan referència al nombre d'actuacions realitzades, no al nombre de dones diferents que han estat ateses, perquè l'equip surt diàriament i una mateixa dona pot haver estat contactada moltes vegades al llarg de l'any.

2.3. Principals demandes

Quant a les demandes de les dones usuàries del SAS³, s'han incrementat un 22,64% respecte a 2012 i han passat de 9.069 a 11.122. Estan relacionades principalment amb l'atenció sanitària (2.516), aspectes laborals i formatius (2.075), atenció jurídica (1.437), cura i educació dels fills i les filles (931), necessitats bàsiques (614) i allotjament (405). Respecte a 2012, s'han produït increments importants en allotjament (110,94%), tràmits de documentació (73,02%) i assumptes relacionats amb els fills i les filles (62,48%).

Les demandes jurídiques es refereixen principalment a legislació d'estrangeria, laboral, familiar, judicis i temes administratius com ara els relacionats amb l'ordenança municipal de civisme.

DEMANDES	2011 ⁴	2012	2012	2013	2013	% variació 2012-2013
Nombre de demandes	4.376	9.069		11.122		22,64%
Principals demandes en %	%		%		%	% variació 2012-2013
Atenció sanitària	30%	2.196	24,21%	2.516	22,63%	14,58%
Formació i inserció laboral	25%	1.676	18,48%	2.075	18,67%	21,81%
Atenció jurídica	9%	1.329	14,65%	1.437	12,92%	8,13%
Fills i filles		573	6,32%	931	8,38%	62,48%
Tràmits de targeta sanitària	9%	748	8,25%	822	7,39%	9,90%
Tràmits de documentació		378	4,17%	654	8,80%	73,02%
Serveis socials		387	4,27%	619	5,58%	59,95%
Necessitats bàsiques		710	7,83%	614	5,52%	-13,53%
Atenció psicològica/contenció		496	5,47%	448	4,04%	-9,68%
Allotjament		192	2,12%	405	3,65%	110,94%
Empadronament		267	2,94%	311	2,80%	16,48%
Altres	27%	117	1,29%	290	2,62%	147,87%
TOTAL	100%	9.069	100%	11.122	100%	22,64%

2.4. Atenció a l'oficina i plans de treball individualitzats

L'obertura d'un expedient individual es fa en el moment en què s'inicia la intervenció amb la dona, l'equip té les seves dades i preveu un possible pla de treball. Un 90% dels expedients oberts corresponen a usuàries que les educadores i agents de salut han contactat al carrer. Tanmateix, el servei atén les demandes de qualsevol dona que exerceixi la prostitució a la ciutat, encara que no ofereixi els serveis a la via pública. A aquestes darreres correspon el 10% restant.

El SAS ha obert, des de l'inici de la seva activitat l'any 2006 i fins al 31 de desembre de 2013, un total de 1.195 expedients, la qual cosa significa que ha atès 1.195 dones diferents en aquest període.

D'aquest total, 126 expedients són nous i s'han obert el 2013. Al llarg de l'any el nombre de dones noves ateses ha arribat a 409, amb un increment del 3,28%. El 31 de desembre el servei estava treballant en un total de 333 casos (expedients actius). Cal tenir en compte que un expedient en estat inactiu es pot reobrir de forma immediata a partir de qualsevol nova demanda de la usuària. Al llarg de 2013 es van reobrir 32 casos (62 casos el 2012).

³ Les demandes es van fer a les educadores al carrer, per via telefònica o a l'oficina del servei.

⁴ El 2011, les demandes recollides estaven relacionades amb l'atenció sanitària, la formació i inserció laboral, l'atenció jurídica i els tràmits necessaris per a obtenir la targeta sanitària. Les demandes per part de les dones s'han anat ampliant en consonància amb l'increment de l'atenció que ofereix el SAS.

EXPEDIENTS DE DONES	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Expedients oberts des de 2006 ⁵	368	546	725	850	960	1.069	1.195
Expedients actius ⁶	274	307	372	386	363	371	333

Les dades relatives a expedients queden desglossades de la manera següent:

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nombre d'altres	220	148	179	180	125	111	108	126
Nombre de baixes	79	94	163	152	125	183	162	169
Nombre de casos reoberts	-	-	39	32	16	48	62	32
Nombre de dones diferents ateses	-	-	-	406	449	441	396	409

El nombre de baixes del servei pot estar ocasionat per:

- El compliment dels objectius marcats en el pla de treball (resposta a la demanda de salut, cobertura de necessitats bàsiques, realització d'activitats formatives i/o laborals, etc.).
- L'absència prolongada de la dona al servei per diversos motius: retorn al país d'origen, canvis en la seva situació social o familiar, abandó de l'exercici de la prostitució o d'altres causes justificades.
- La derivació a un altre recurs especialitzat que doni cobertura a les seves demandes i necessitats (SSB, CAS, etc.).

⁵ Es consideren expedients oberts el nombre total de dones ateses des del començament del pla l'any 2006.

⁶ Es consideren expedients actius els corresponents a dones en les quals s'ha portat a terme una intervenció els darrers sis mesos.

2.5. Perfil sociodemogràfic (SAS)

Quant al perfil de les usuàries del servei, són dones immigrades (87%) procedents de Nigèria (27,6%), Romania (23,4%) i, en tercer lloc, autòctones (12,9%).

PROCEDÈNCIA %	2007 (b)	2008 (c)	2009 (d)	2010 (e)	2011 (f)	2012 (g)	2013 (h) ⁷
Països de l'Est	-	-	37,0	34,0	38,0	31,0	29,73
<i>Romania</i>	45,2	37,4	-	-	-	(26,0)	(23,42)
Amèrica Llatina	17,5	21,7	22,9	26,0	24,0	26,5	24,33
<i>Equador</i>	-	-	-	-	-	(9,16)	(7,50)
Àfrica subsahariana	-	-	15,3	21,0	19,0	21,8	30,03
<i>Nigèria</i>	-	-	-	-	-	(18,8)	(27,6)
Estat espanyol	21,1	19,8	17,4	15,0	13,0	14,5	12,9
Nord d'Àfrica	6,9	7,1	4,8	3,0	3,0	2,7	2,10
<i>Marroc</i>	-	-	-	-	-	(2,15)	(1,50)
Altres	-	14,0	0,8	1,0	3,0	3,5	0,91
<i>Àsia</i>	-	-	-	-	-	(2,9)	(0,60)
Desconeguda	-	0,0	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAL	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Quant al sexe, es van recollir les dades per tenir més elements a l'hora d'analitzar i ajustar els recursos a les necessitats. El 2013 es va atendre vuit persones transsexuals noves, que representen el 6,3% del nombre total d'altres al servei. Així doncs, podem dir que si tenim en compte les dades del registre històric del SAS, un total del 5,5% de totes les usuàries ateses des de l'any 2006 i que es mantenen amb expedient al SAS són persones transsexuals (66 dones).

El 2013, aproximadament la meitat de les dones ateses són mares amb fills i filles al seu càrrec.

SITUACIÓ LEGAL %	2006 (a)	2007 (b)	2008 (c)	2009 (d)	2010 (e)	2011 (f)	2012 (g)	2013 (h)
Regular	40,3	41,6	45,2	72	76,6	75,7	75,2	72,6
Irregular	60,1	57,6	54	20,7	22,2	23,4	23,7	26,4
NS	0,4	0,7	0,6	7,2	1,0	0,8	1,08	1

Tal com s'observa a la taula anterior, la major part de les dones ateses al SAS es troben en situació administrativa regular i només un 26,4% dels casos corresponen a situacions irregulars.

Tanmateix, la situació de les dones romaneses que residien legalment a l'Estat però que durant el 2013 encara no podien treballar al mercat laboral formal, els impedia accedir als processos formatius i d'inserció laboral malgrat la disponibilitat de recursos i les demandes formulades per part seva.

⁷ En aquesta taula i a les taules següents, la lletra entre parèntesis que acompanya l'any fa referència al percentatge amb relació al nombre d'expedients actius: (a) sobre un total de 218 expedients actius; (b) sobre un total de 274 expedients actius; (c) sobre un total de 307 expedients actius; (d) sobre un total de 372 expedients actius; (e) sobre un total de 386 expedients actius; (f) sobre un total de 363 expedients actius; (g) sobre un total de 371 expedients actius; (h) sobre un total de 333 expedients actius.

TARGETA SANITÀRIA %	2006 (a)	2007 (b)	2008 (c)	2009 (d)	2010 (e)	2011 (f)	2012 (g)	2013 (h)
Sí	57,8	72,2	78,5	68,8	83,6	85,9	90	92
No	40,3	28,8	19,2	18,8	15,0	12,9	8,2	7
NS	1,8	0,7	2,2	12,3	2,8	0,5	1,8	1

Garantir que les usuàries disposen de targeta sanitària i saben com accedir als serveis de salut ha estat sempre una prioritat del servei. Durant el primer trimestre de 2013, l'equip va prioritzar donar informació sobre l'aplicació del decret estatal per part de la Generalitat de Catalunya i les adaptacions fetes als circuits que finalment han permès donar continuïtat a l'atenció en matèria de salut a les dones que la necessiten. Al final de 2013 s'ha incrementat lleugerament el percentatge de dones que disposen de targeta sanitària. En general, si no en tenen és perquè els manca algun document per a la tramitació, perquè tenen targetes sanitàries d'altres comunitats autònomes, perquè són nouvingudes o perquè es tracta de dones comunitàries que tenen assegurances privades.

EMPADRONAMENT %	2006 (a)	2007 (b)	2008 (c)	2009 (d)	2010 (e)	2011 (f)	2012 (g)	2013 (h)
Sí	61,0	60,5	60,2	53,2	73,5	71,6	76,5	79,3
No	38,0	38,6	38,1	32,5	24,1	27,8	21,8	19,5
NS	1,8	0,7	1,6	14,2	2,0	0,5	1,6	1,2

Precisament, amb relació als tràmits necessaris per a l'accés a la salut s'ha fet un esforç a fi d'informar les dones de la necessitat d'estar empadronades. Durant el 2013 s'ha passat del 76% al 79% de dones empadronades. El 57,95% de dones ateses resideixen a Barcelona i el 42,05% a l'àrea metropolitana i al seu entorn. Els motius pels quals no disposen d'empadronament són: viure fora del municipi de Barcelona, compartir habitatge amb altres persones (pisos o habitacions compartides) o no disposar de cap document acreditatiu que les identifiqui per fer el tràmit.

2.6. Acompanyament a recursos i intervencions practicades

Acompanyaments

Parlem d'*acompanyament* per referir-nos al procés d'acompanyar presencialment les dones als serveis. Aquesta és una eina molt valorada que no només permet garantir l'arribada i atenció de la dona al servei, sinó establir una relació de proximitat amb l'educadora, la psicòloga, la treballadora social o l'agent de salut i facilitar l'establiment d'un vincle de la dona amb el servei pel fet de tenir l'oportunitat de poder parlar amb una professional de l'equip lluny de l'ambient de carrer i del possible control.

ACOMPANYAMENTS	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	% variació respecte a 2006
Nombre	52	207	347	334	624	758	677	647	1.144,23%

La majoria dels acompanyaments que fa el SAS continuen sent, com el 2012, a entitats amb les quals l'Agència ABITS té alguna classe de vinculació així com a serveis de la ciutat (85%), principalment sanitaris, educatius, d'atenció ciutadana i de justícia.

El fet que moltes usuàries del servei visquin a l'àrea metropolitana o en poblacions més allunyades ha portat el SAS a fer un 15% d'acompanyaments en altres municipis, majoritàriament a l'Hospitalet de Llobregat i Santa Coloma de Gramenet i, principalment, a centres de serveis socials i serveis sociosanitaris. L'any 2012, els acompanyaments portats a terme fora de la ciutat van suposar el 12% del total. L'equip intenta vincular les dones als serveis del seu territori, cosa que suposa un esforç en hores de dedicació.

Per segon any consecutiu hi ha un lleuger descens en els acompanyaments, que es pot atribuir a diferents raons:

- Treball continuat per a l'autonomia i l'apoderament de les dones.
- Coneixement per part de les usuàries de les diferents entitats amb què l'Agència manté convenis de col·laboració que fan innecessari l'acompanyament.
- Impossibilitat de les dones romaneses d'entrar en programes d'inserció laboral ja que, malgrat la seva condició de ciutadanes europees i disposar de permís de residència, la moratòria d'Espanya a subscriure els tractats internacionals no els permet tenir permís de treball.

Intervencions practicades

A partir de la intervenció al carrer, normalment es concerta una primera entrevista d'acollida a l'oficina del SAS amb la treballadora social i amb la participació de la psicòloga, si s'escau. A partir de la demanda de la dona i de la detecció de les seves necessitats se li proporciona informació, orientació i atenció social i psicològica.

Si bé la major part de recursos del servei són humans, també es treballa amb ajuts econòmics puntuals que permeten a la dona sostenir processos i assolir objectius establerts en els plans de treball. Les ajudes poden ser de caràcter peremptori (urgents i puntuals) i de caràcter nominal vinculades estretament i directament a un pla de treball. L'import total de les ajudes del SAS l'any 2013 va ser de 12.301,65 euros, distribuïts en: 39 ajudes atorgades per un valor de 8.403,93 euros i 261 ajudes d'import inferior en concepte d'urgència per valor de 3.897,72 euros.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	% variació 2012-2013
Derivacions al SAS (rebudes)	-	-	92	73	85	65	61	60	-1,64%
Derivacions a altres serveis i entitats	83	278	329	321	436	493	453	577	27,37%
Coordinacions	193	613	1.096	1.458	2.183	2.360	2.726	3.461	26,96%
Entrevistes a l'oficina⁸ (no inclou les d'atenció psicològica)	21	69	193	283	396	371	313	789	252,07%

Cal destacar l'increment del 26,96% del nombre de coordinacions internes (del servei mateix) i externes (per telèfon o correu electrònic) entre serveis. L'augment es deu principalment a la tasca de la treballadora social que passa a treballar a jornada completa, fet que permet fer coordinacions setmanals amb la psicòloga i amb cada educadora del servei per valorar conjuntament l'evolució dels plans de treball individualitzats i dissenyar noves línies d'intervenció i objectius per plantejar a la dona. Un 85% de les coordinacions van ser amb entitats i serveis de Barcelona i un 15% amb serveis i entitats d'altres municipis, principalment amb serveis socials i centres d'atenció sanitària.

ATENCIÓ PSICOLÒGICA	2009	2010	2011	2012	2013	% variació 2012-2013
Dones ateses	11	48	33	57	63	10,52%
Dones noves ateses	----	----	----	38	29	-23,68%
Atenció telefònica	24	110	170	292	334	14,38%
Entrevistes	29	143	230	349	448	28,37%

L'increment de les entrevistes, l'atenció psicològica i els casos atesos es deu a l'ampliació d'hores de treball de la psicòloga, la divulgació de l'existència del servei d'atenció psicològica i l'atenció acurada i específica com a servei especialitzat amb un enfocament propi.

L'any 2013 hi ha 29 casos nous, 31 en seguiment provinents de l'any 2012 i cinc que són reactivacions. Tot i la disminució de dones noves ateses el 2013, el nombre de dones en seguiment s'ha incrementat. Durant el 2013 es van tancar 12 expedients d'atenció psicològica, sis per raó d'assoliment d'objectius i sis per derivació a d'altres serveis d'atenció psicològica.

Es valora molt positivament la consolidació del servei d'atenció psicològica, que ha permès atendre 63 casos diferents aquest any i que sis s'hagin pogut tancar per assoliment dels objectius. Cal destacar que 56 d'aquestes dones eren o havien estat víctimes de violència masclista en qualsevol de les seves expressions. També és rellevant el paper de l'acompanyament psicològic en els processos de recol·locació laboral atès que 43 de les 63 dones es troben en aquest procés.

⁸ A càrrec de les educadores socials i la treballadora social.

D'altra banda, les intervencions a l'oficina a càrrec de la treballadora social exploren indicadors per tal de determinar si la dona està subjecta o no a una situació de tràfic d'éssers humans amb fins d'explotació sexual. L'any 2013 es van detectar cinc dones en aquesta situació amb les quals es va treballar de manera explícita per ajudar-les a autoidentificar-se com a víctimes i acompanyar-les en el procés de presa de decisions. Amb altres dones el servei va treballar aquesta situació de manera indirecta recollint la informació.

El 2013, el SAS, per enfortir els vincles amb l'equip i incentivar relacions positives de les dones entre si, va programar diverses activitats de caràcter lúdic, cultural i de coneixement de l'entorn: festa de Nadal (conjunta amb El Lloc de la Dona i APIP), festa de Reis (dinàmiques amb infants), pícnic a Vallvidrera, visita a l'exposició *Feminicidios. No nos cabe tanta muerte* sobre la situació de Ciudad Juárez (Casa Elizalde), confecció de roses per Sant Jordi, sortida a la platja (Montgat) i cinefòrum (tres sessions).

2.7. Treball en xarxa

Assessorament a professionals

L'equip del SAS proporciona assessorament a professionals dels serveis municipals amb relació a les persones que exerceixen la prostitució o poden ser víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual. Aquest any s'han fet 56 assessoraments (45 a diferents serveis i 11 a estudiants). D'altra banda, el SAS ha rebut visites d'estudiants i professionals de Noruega, Xile, Portugal i els Estats Units.

L'equip es coordina habitualment amb la Guàrdia Urbana i, quan s'escau, ho fa també amb la resta de cossos policials.

El servei continua atenent demandes i presentacions en aquells contextos on se li demana i forma part de diversos grups de treball com el de prostitució i sida del Departament de Salut de la Generalitat o el grup de salut comunitària del Raval. També participa en tres dels circuits contra la violència envers les dones de la ciutat (circuitos territorials).

Operatius policials

A partir de desembre de 2011, i en el marc de la mesura de govern, el Servei d'Atenció Socioeducativa (SAS) de l'Agència ABITS atén les dones en el curs dels operatius policials relacionats amb l'exercici de la prostitució o amb altres motius. La valoració dels dos anys és excel·lent.

Amb l'objectiu d'atendre les dones en aquestes circumstàncies, el SAS té una borsa de 200 hores d'educació social disponible les 24 hores del dia i els 365 dies de l'any.

El SAS ha participat en un total de 14 operatius (mateixa xifra que el 2012), 12 dels quals al districte de les Corts, un a Ciutat Vella i un macrooperatiu policial en el qual van participar els Mossos d'Esquadra, la Guàrdia Urbana, la Inspecció de Treball, intèrprets de llengua xinesa i el SAS per activació del Protocol de protecció de les víctimes del tràfic d'éssers humans a Catalunya. L'operatiu tenia com a objectiu intervenir en 40 locals de perruqueria i estètica regentats per població xinesa per a la detecció de víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitats d'explotació laboral i/o sexual.

La participació en els operatius té com a objectius:

- Donar a conèixer el servei a les dones, si no el coneixen, i facilitar-los-hi l'accés.
- Detectar possibles situacions de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual i oferir els mecanismes de protecció i acollida de què disposa l'Agència.
- Detectar situacions d'especial vulnerabilitat o de necessitats que requereixin atenció immediata (medicació, càrregues familiars, contenció emocional, etc.).
- Garantir la comprensió de la situació i dels drets i deures.

3. Atenció a dones que exerceixen en espais tancats (locals, clubs i pisos)

3.1. Atenció a dones que exerceixen en espais tancats del districte de l'Eixample

L'objectiu del projecte és contactar amb les dones que exerceixen la prostitució en espais tancats de l'Eixample per identificar situacions de vulnerabilitat, oferir-los atenció i orientació social i sanitària, atendre les seves necessitats de forma integral i derivar-les a projectes de l'Agència ABITS, de l'entitat col·laboradora o a serveis d'altres entitats. El projecte té en compte factors específics de les dones i de la tipologia dels serveis i les pràctiques propis d'aquests espais.

El projecte es va iniciar l'1 d'octubre de 2013 amb la recerca de clubs, l'elaboració de materials i de circuits d'atenció a les dones i la coordinació amb diversos recursos socials i sanitaris. El 17 d'octubre es van iniciar les visites a pisos, clubs i locals al districte de l'Eixample de la ciutat de Barcelona.

L'horari d'atenció presencial és els dilluns i dijous de 10 h a 14 h i els dimarts, dimecres i divendres de 16 h a 20 h. En aquest horari, dos dies per setmana es fan visites a locals i la resta de dies atenció individualitzada i confidencial a la seu de l'entitat col·laboradora. Els dimecres es fan sortides de 20 h a 0 h per accedir a les dones que exerceixen la prostitució en locals i pisos a la nit. L'horari d'atenció telefònica que ofereix el servei és de dilluns a divendres de 10 h a 22 h.

La metodologia utilitzada és la intervenció directa amb oferta de recursos i serveis *in situ*. Paral·lelament es porten a terme intervencions individualitzades a les dones que ho sol·liciten a l'oficina i/o mitjançant acompanyaments a diversos recursos i serveis de la xarxa.

Els recursos destinats al projecte són una coordinadora, una treballadora social (20 hores/setmanals) com a tècnica responsable del projecte, una tècnica amb perfil sanitari (12 hores setmanals) i tres voluntàries (agents de salut).

Accions portades a terme

En el desenvolupament del treball es van detectar 95 espais: 39 clubs, 51 pisos, tres locals de massatges eròtics i dos locals sense especificació.

Durant els mesos d'octubre, novembre i desembre l'entitat va fer 41 visites a 30 espais tancats diferents per donar a conèixer el servei. A excepció de dos clubs i un pis no es van trobar dificultats per accedir als locals i contactar amb les dones. La majoria de locals van demanar explícitament a l'entitat que hi fes visites periòdiques. Gran part de les dones encarregades dels locals tenen una edat més avançada que les que hi exerceixen la prostitució i són les úniques que tenen contracte laboral. La propietat dels locals acostuma a correspondre a homes. Un propietari que té dos clubs va sol·licitar la presència del servei. Als locals considerats "de luxe" es va observar la presència d'empreses de seguretat privada amb entre tres i sis persones a la porta i menys demandes (quasi inexistent) per part de les dones.

En aquestes visites es van comptabilitzar 178 dones i es va contactar amb 141 (hi pot haver alguna dona comptabilitzada o contactada més d'un cop). Es van lliurar 605 preservatius masculins i 136 de femenins i lubricants. El 31 de desembre, l'entitat prestava atenció i seguiment individualitzat a un total de 45 dones que havien estat entrevistades a la seu de l'entitat i acompanyades a recursos i derivacions.

Es van celebrar vuit reunions de coordinació amb entitats per establir un protocol d'atenció a les dones, reunions amb entitats i serveis, i coordinacions telefòniques amb recursos socials i sanitaris.

El consum d'alcohol i altres drogues (cocaïna generalment) és una pràctica present entre les dones, que l'utilitzen a manera d'evasió per poder aguantar les hores d'exercici i, en molts casos, els mateixos clients demanen a la dona que en consumeixi per desinhibir-la i poder fer pràctiques sexuals de més risc o que no faria en altres circumstàncies.

Es va observar que les dones canvien de local freqüentment dins de la mateixa ciutat i que algunes també canvien de ciutat i de país. Moltes dones, tot i que fa anys que viuen a Barcelona, mostren dificultats per moure's per la ciutat, motiu pel qual s'han de fer molts acompanyaments per tal que arribin als recursos.

Perfil sociodemogràfic

La mitjana d'edat de les 45 dones en seguiment el 2013 era de 33 anys, la més jove tenia 19 anys i la més gran en tenia 42.

EDATS	2013 %
Menys de 25 anys	11,0
De 25 a 30 anys	20,0
De 31 a 40 anys	46,5
Més de 40	9,0
Sense dades	13,0

Respecte a la procedència de les dones en seguiment, no hi havia cap dona africana i les llatines eren el grup més nombrós

PROCEDÈNCIA	2013 %
Immigrades	93,5
Autòctones	6,5

PROCEDÈNCIA	2013 %
Llatines	69,0
Europa de l'Est	22,0
Espanyoles	6,5
Països àrabs	2,0

SITUACIÓ ADMINISTRATIVA	2013 %
Regular	73,50
Irregular	13,00
Comunitàries	13,50

SEXE	2013 %
Dones	87
Transsexuals	13

TARGETA SANITÀRIA	2013 %
Sí	78
No	20
NS/NC	2

Demandes

Moltes dones van explicitar que hi ha clients que sol·liciten sexe sense preservatiu i que estan disposats a pagar més diners per tal de poder fer aquesta pràctica de risc i, per aquest motiu, demanen més preservatius femenins que les que exerceixen al carrer. Algunes dones van demanar formació referent a l'ús del preservatiu femení i es van fer tallers *in situ*. D'altres, van sol·licitar informació sobre com procedir en cas d'esquinçament de preservatius.

TIPUS DE DEMANDA (Una mateixa dona pot fer més d'una demanda)	2013 Nombre de dones
Sanitària	40
Jurídica	9
Laboral	6
Social	6
TOTAL	61

Intervencions i derivacions

Per donar resposta a les demandes de les dones es van fer dues classes d'intervencions:

- *Intervencions grupals en clubs i pisos*: informació sobre drogues, prevenció d'embarassos no desitjats, prevenció de VIH i altres malalties de transmissió sexual, utilització del preservatiu femení, informació sobre la targeta sanitària i la xarxa de recursos socials i sanitaris de la ciutat.
- *Intervencions individuals en dependències de l'entitat*: 10 entrevistes individuals a dones a les dependències de l'entitat per tal d'aprofundir en el coneixement de la seva situació en un espai de confidencialitat, 15 acompanyaments a recursos de salut (ginecologia) i 11 derivacions a recursos i serveis d'entitats i recursos propis de l'entitat, així com al SAIER, el Centre de Normalització Lingüística, Anem per Feina, Projecte prelaboral SARA, programa Kit d'aliments, campanya de joguines per Nadal, Àmbit dona i SAS d'ABITS.

El projecte de l'Agència ABITS d'intervenció al districte de l'Eixample, línia estratègica per a l'atenció de dones que exerceixen en locals, pisos i clubs, forma part d'un conveni de col·laboració amb l'entitat Creu Roja.

3.2. Atenció a dones que exerceixen en espais tancats del districte de les Corts

El projecte es va iniciar el juliol de 2013 per fer una aproximació a la realitat de les dones i les persones transsexuals que exerceixen en clubs del districte de les Corts, conèixer-ne les característiques i definir prioritats d'intervenció: contactar amb les dones, assessorar-les sobre serveis i recursos disponibles, analitzar les condicions en què es troben, detectar situacions de prostitució forçada i/o violència i establir un protocol d'actuació per a la intervenció. Un altre objectiu era aproximar-se als models

alternatius en l'exercici de la prostitució vinculats a la prostitució deslocalitzada (ús de les noves tecnologies) i revisar els estudis existents.

A través de diferents motors de cerca (llista de locals facilitada pel districte, buscadors especialitzats en serveis sexuals, fòrums de discussió adreçats a clients, webs de locals, blogs de professionals, seccions de contactes de diaris, taxistes, sex-shops, dones conegudes per l'entitat) es va fer una exploració dels espais tancats que hi ha al districte de les Corts. Aquesta cerca va permetre crear una llista de locals i pisos, conèixer-ne la ubicació i recollir informació per a una primera fase d'aproximació. Cal destacar la dificultat per obtenir-ne la ubicació exacta, sobretot en el cas dels pisos.

Els espais es van classificar en quatre categories:

- Clubs: inclouen servei de bar i entrada a peu de carrer.
- Relax: servei de massatges eròtics amb possibilitat de servei sexual.
- *Peep show*/cinema X: locals on es fan espectacles eròtics, en els quals les dones també ofereixen serveis sexuals als clients. Inclouen sales de projecció de cinema X on es produeixen trobades de dones que exerceixen amb clients.
- Pisos: ús de pisos en cases de veïns per a la prestació de serveis sexuals.

ESP AIS TANCATS DETECTATS	2013 Nombre
Clubs	10
<i>Relax</i>	2
<i>Peep show/cinema X</i>	2
Pisos	15

Es van detectar un total de 29 espais tancats. Tot i que no es van poder visitar tots, es va contactar amb els responsables i així es va constatar que continuaven en funcionament. Del nombre total de locals detectats, finalment se'n van visitar 14. Cal destacar que vuit espais tancats no van permetre l'accés ni tenir contacte amb les dones (quatre clubs i quatre pisos) i que, en canvi, dos pisos i tres clubs van demanar que l'entitat els tornés a visitar posteriorment. Un pis i un club no es van visitar per no duplicar l'acció amb una altra entitat.

Les educadores socials van fer diverses sortides que van permetre establir un primer contacte amb els espais tancats en funcionament. En línies generals, el contacte amb les dones i les visites van ser facilitats pels responsables dels locals. Es va contactar amb un total de 60 dones mitjançant 24 visites (hi pot haver alguna dona contactada més d'un cop). La segona visita als locals es va fer en un horari diferent de la primera per poder contactar amb dones diferents. A mesura que es va anar contactant amb diferents locals es va constatar que algunes dones ja estaven sent ateses per alguna entitat especialitzada en atenció a dones que exerceixen la prostitució.

El 31 de desembre de 2013, el servei feia seguiment individualitzat a 17 dones diferents.

Dades sociodemogràfiques

Les 17 dones en seguiment tenien perfils heterogenis. L'edat es trobava compresa entre 20 i 40 anys, tret d'un pis on les dones eren majors de 65 anys. Les dones procedien d'Espanya, l'Argentina, el Brasil, Romania, Colòmbia, la República Dominicana, la Xina i el Perú. Les dones llatines eren les més nombroses, seguides de les dels països de l'Est, Espanya i la Xina.

Demandes

La majoria de les demandes que van formular les dones corresponien a l'àmbit de la salut (sobretot al de la ginecologia) i gran part de les intervencions i els acompanyaments es van fer per aquest motiu. Altres demandes van tenir relació amb l'educació sexual i reproductiva, l'atenció psicològica i el suport emocional, la prevenció del consum de drogues i eines per fer front a situacions de risc. Es va detectar un consum de drogues més alt en aquestes dones que entre les que exerceixen al carrer i algunes d'elles ja estaven en tractament en algun servei especialitzat en addiccions. Algunes dones que havien demanat ajuda es van tirar enrere a l'últim moment i no es va poder concretar cap intervenció amb elles.

DEMANDES	2013 Nombre
Salut sexual i reproductiva	20
Formació	3
Inserció laboral	2
Atenció social primària	3

INTERVENCIONS I ACOMPANYAMENTS	2013 Nombre
Salut sexual i reproductiva	21
Inserció laboral	1
Atenció social	2

Aproximació i revisió d'estudis

Amb l'objectiu d'obtenir informació sobre la prostitució deslocalitzada, el setembre es va contactar amb un grup de treball amb experiència en la matèria de la Universitat de les Illes Balears (Grup d'Estudis d'Investigació de les Illes Balears, GEPIB), en concret amb el Dr. Lluís Ballester que dirigeix un estudi sobre prostitució deslocalitzada. L'estudi destaca l'ús de les noves tecnologies per a la captació dels clients i el contacte amb aquests, el paper de l'oferta i la demanda i la dificultat de contactar amb les dones.

No s'ha pogut contactar amb cap dona que treballi oferint serveis sexuals en pàgines web independents, ni conèixer el seu *modus operandi*. La dificultat per aconseguir-ho rau en el fet que abans de contactar amb la dona s'ha de fer un pagament previ i quan l'entitat es va identificar es va bloquejar la comunicació.

El projecte de l'Agència ABITS d'intervenció al districte de les Corts com a línia estratègica per a l'atenció de dones que exerceixen en locals, pisos i clubs forma part d'un conveni de col·laboració amb l'entitat El Lloc de la Dona de les germanes Oblates.

3.3. Atenció a dones que exerceixen en espais tancats de la resta de districtes de la ciutat

El 24 de febrer de 2011 es va iniciar aquest projecte dirigit a persones que exerceixen la prostitució en pisos i locals per tal d'oferir-los informació sobre els serveis i recursos de què poden disposar. Es fan visites periòdiques a locals on s'exerceix l'activitat, es contacta amb les dones, es detecten necessitats i demandes, s'identifiquen situacions de vulnerabilitat i violència i s'ofereix atenció integral.

Durant l'any 2013, les educadores van fer visites a un total de 19 espais (13 pisos i sis locals). El 2012 van visitar 31 locals, 15 de ja coneguts d'anys anteriors i 16 que van visitar per primera vegada. S'observa que continua la tendència a l'obertura d'espais autogestionats per les dones mateixes.

En total han estat ateses 162 dones provinents de 57 pisos, 28 locals i tres barres americanes, la majoria de les quals arriben per iniciativa pròpia al projecte. Per tant, el projecte dona cobertura a 88 espais tancats de la ciutat de Barcelona.

Respecte a l'any 2012 cal destacar l'increment de l'atenció a dones que exerceixen la prostitució en espais oberts, tal com es mostra a la taula següent:

DONES ATESES	2012	2012	2013	2013
	%	Nombre	%	Nombre
Provinents de locals i pisos	74,6%	226	48,01%	162
Provinents de la via pública	25,4%	77	51,90%	175
TOTAL	100%	303	100%	337

En total, el 2013 es va contactar amb 415 dones tant d'espais oberts com tancats. D'aquestes 415 dones, es va atendre i fer el seguiment a 337 (la qual cosa suposa el 81,20% del total de dones contactades), mitjançant 1.322 intervencions (entrevistes individuals, acompanyaments, derivacions a d'altres recursos, etc.). Cal destacar que 282 de les 415 van ser contactades per primera vegada el 2013 (47,16%).

El 2012 es va contactar amb 852 dones i es va fer el seguiment d'un nombre inferior, 303 en total. Aquestes dones van ser objecte de 1.088 accions durant l'any 2012 i 151 van ser contactades per primera vegada (18%).

Perfil sociodemogràfic de les dones ateses

Per nacionalitats, la majoria de les 337 dones (44,51%) provenien de l'Amèrica Llatina, sobretot de l'Equador (10,08%), la República Dominicana (9,49%), Colòmbia (8,90%) i el Brasil (3,85), seguides de les procedents de l'Àfrica subsahariana (26,70%), principalment de Nigèria (25,22%). Les d'Europa de l'Est representaven el 47%, majoritàriament de Romania (9,79%) i Rússia (2,97). Les procedents d'Espanya eren el 6,82%, les del Marroc el 3,26% i les de la Xina l'1,19%.

Per edats, la franja de 23 a 27 anys representava el 24,9%, la de 28 a 32 anys el 19% i la de 18 a 22 anys el 16%.

Demandes

La demanda més freqüent de les dones, tant de les procedents d'espais oberts com tancats, va ser l'atenció jurídica. Se'ls va proporcionar informació, assessorament jurídic i, en alguns casos, atenció en matèria d'estrangeria i dret penal.

En segon lloc, i com a porta d'entrada per treballar altres problemàtiques, es van atendre demandes en l'àmbit de la salut (prevenció de malalties de transmissió sexual, ús del preservatiu, etc.). Es va mantenir la tendència a l'increment de les pràctiques sexuals de risc i a l'atenció de la salut sexual. Hi ha incidència de situacions de dones víctimes de violència masclista, que van rebre atenció prioritària. Finalment, les dones també van fer demandes relacionades amb la inserció laboral.

DEMANDES	2012 %	2013 %
Àmbit sanitari	63%	37,75%
Jurídic	19%	52,12%
Atenció social o situacions de violència	18%	10,23%
TOTAL ATENCIONS	1.088	1.322

Tot i que la majoria de recursos utilitzats van ser serveis propis, que van representar el 71,86% (59,09% el 2012), també es van fer derivacions en l'àmbit de la salut de l'entitat (CAP i hospitals), a recursos socials (SAS ABITS, El Lloc de la Dona, Anem per Feina i Fundació Surt) i a recursos jurídics (fiscalia, cossos de seguretat, SICAR.cat), entre altres.

El projecte de l'Agència ABITS d'intervenció en altres districtes de la ciutat per a l'atenció a dones que exerceixen en locals, pisos i clubs exposat en aquest apartat forma part d'un conveni de col·laboració amb l'Associació per als Drets de les Dones Genera.

4. Altres serveis d'atenció social

4.1. Intervenció i atenció a dones en situacions d'urgències intermèdies i inclusió social

Des de l'any 2006, l'Ajuntament de Barcelona dóna suport a necessitats d'urgències intermèdies a dones en situacions específiques mitjançant atenció puntual i immediata per minimitzar els riscos de la problemàtica i la vulnerabilitat que presenten. El 2010, el projecte es va ampliar i va passar a anomenar-se Intervenció en urgències intermèdies i inclusió social i s'hi va afegir suport a l'habitatge compartit i tallers adreçats a famílies nigerianes monoparentals.

Ajuts econòmics

Al llarg de 2013 es van atorgar 154 ajudes econòmiques directes per atendre 52 persones (50 dones i dues persones transsexuals femenines), 22 de les quals van rebre més d'una ajuda, cosa que suposa el 42,31% del total. El 2012 es van atorgar 130 ajudes per atendre 51 persones (48 dones i tres persones transsexuals femenines).

Dins del projecte es preveu la possibilitat que les dones puguin tornar part de les ajudes (devolució del préstec) quan la situació econòmica els permeti fer-ho, tot i que la majoria no poden perquè es troben en una situació socioeconòmica precària. Així, del total de 8.920,70 euros d'ajudes atorgades se'n van tornar 250 en concepte de devolució de préstec.

AJUTS ECONÒMICS	2012	2012	2013	2013
	Import en euros	Nombre d'ajuts	Import en euros	Nombre d'ajuts
Habitatge	3.350,00	21	4.430,00	22
Tràmits administratius	2.865,16	25	2.764,80	31
Salut	1.251,45	19	849,00	16
Desplaçaments	622,15	65	876,00	85
TOTAL	8.088,76	130	8.920,70	154

La taula següent mostra les dades del perfil sociodemogràfic de les dones que van rebre aquests ajuts.

PERFIL	2012	2013
Origen	90% (46 dones) de l'Àfrica subsahariana El 10% restant correspon a dues dones autòctones, dues del Brasil i una del Marroc	78,72% (41 dones) de l'Àfrica subsahariana 7,69% (4 dones) de l'Amèrica Llatina 7,69% (4 dones) d'Europa de l'Est El 5,9% restant correspon a dues dones del Magrib i una dona autòctona
Situació administrativa	57% en situació regular (29 dones)	67,31% en situació regular (35 dones)
Edat	70% tenen entre 20 i 29 anys (36 dones) 30% tenen entre 30 i 45 anys (15 dones)	61,53% tenen entre 31 i 40 anys (32 dones) 28,84% tenen entre 20 i 30 anys (15 dones) 9,61% tenen més de 41 anys (cinc dones)
Fills a càrrec	93% tenen fills/filles al seu càrrec (47 dones) 83% són dones soles (42 dones)	73,07% tenen fills/filles al seu càrrec (38 dones) 73,07% són dones soles (38 dones) 26,92% viuen en parella (14 dones)
Nivell formatiu	No es disposa d'aquesta dada	48,07% estudis secundaris (25 dones) 26,92% estudis primaris (14 dones) 15,38% formació professional /universitària (vuit dones) 9,61% no saben llegir ni escriure (cinc dones)

Habitatge compartit

Pel que fa a l'habitatge compartit, aquest va estar ocupat per quatre dones majors d'edat i dos nens (un de set anys i un altre de tres, fills de dues de les dones) en períodes de tres a 17 mesos. Totes elles van entrar en el recurs durant l'any 2012. En tots els casos les dones van rebre seguiment per part de l'entitat. L'import d'aquest recurs pel que fa a lloguer i subministraments, va ser de 4.340 euros, dels quals les dones en van pagar 150, amb una despesa total de 4.280 euros.

Tallers

L'any 2013 es van fer un total de set tallers, dos a l'abril (sis dones) i un altre al setembre (cinc dones) amb una durada total de 20 hores repartides en cinc sessions. Durant els mesos d'octubre, novembre i desembre es van fer quatre tallers més per a 13 dones derivades del SAS, la durada dels quals va ser de 12 hores, repartides en tres sessions de quatre hores cadascuna, amb la participació d'una psicòloga, una treballadora social i una alumna en pràctiques de treball social.

Aquest projecte d'atenció a dones per urgències intermèdies i inclusió social forma part d'un conveni de col·laboració amb la Fundació Àmbit Prevençió.

4.2. Píndoles sociosanitàries per a dones que exerceixen a la via pública

El projecte pretén promoure la prevenció de riscos sociosanitaris de les persones que exerceixen la prostitució a Barcelona per tal de millorar el seu estat de salut a través de l'educació com a eina de transformació per al canvi, tenint en compte la forta demanda de les dones per disposar d'informació i atenció en aquest camp.

Durant l'any 2013 es van fer 16 sortides del servei d'acostament, que va dur a terme 92 sessions informatives o "píndoles" a peu de carrer a un total de 151 dones. Així mateix, es van fer set accions formatives amb una mitjana d'assistència de vuit persones per sessió (24 en total, la majoria dones d'origen nigerià).

Les temàtiques que es van treballar van ser els hàbits saludables, la prevenció de malalties de transmissió sexual i embarassos no desitjats, la reducció de danys en l'ús de drogues i la prevenció de la violència masclista.

El projecte d'atenció en matèria sanitària i de prevenció en l'àmbit de la salut es fa mitjançant un conveni de col·laboració amb l'entitat Metges del Món.

5. Serveis i recursos de formació i inserció laboral

5.1. DIR. Dispositiu integral per a la recol·locació laboral de les dones que exerceixen la prostitució

El Dispositiu de recol·locació laboral (DIR) té com a objectiu donar resposta a aquelles dones que, per decisió personal, volen deixar l'exercici de la prostitució i iniciar una activitat diferent. El ventall de recursos que ofereix el DIR permet a cadascuna de les dones participants definir i executar el seu projecte professional, desenvolupar competències professionals i millorar la seva ocupabilitat amb relació al mercat de treball, al seu objectiu laboral i al lloc de treball al qual vol accedir. El banc de recursos és ampli i permet ajustar cada circuit a la dona de forma individualitzada, a la mesura de les seves necessitats.

En les dades de gener a desembre de 2013 s'inclouen tres edicions del DIR, amb un total de quatre grups:

- Edició 2

- GRUP 2:
  - Dades de gener de 2013 a abril de 2013 (les dones havien iniciat el procés el maig de 2012).
- GRUP 3:
  - Dades de gener de 2013 a agost de 2013 (les dones havien iniciat el procés el setembre de 2012).

- Edició 3 (Annex 1)

- GRUP 4:
  - Dades d'abril de 2013 a desembre de 2013 (les dones van iniciar el procés l'abril de 2013 i l'acabaran el març de 2014).

- Edició 4 (Annex 2)

- GRUP 5:
  - Dades de setembre de 2013 a desembre de 2013 (les dones van iniciar el procés el setembre de 2013 i l'acabaran l'agost de 2014).

DIR EDICIÓ 2

GRUP 2 i GRUP 3. Perfil sociodemogràfic dels dos grups

S'analitzen conjuntament les dades d'acollida d'ambdós grups, en els quals es van seleccionar un total de 40 dones. El Grup 2 va iniciar el procés el maig de 2012 i el va acabar el març de 2013 i el Grup 3 va iniciar el procés el setembre de 2012 i el va cloure l'agost de 2013.

35 dones eren immigrades (87,50%) i la resta, cinc, autòctones (12,5%). La novetat al llarg del 2012 va ser la incorporació de les dones d'origen nigerià al recurs, que continua el 2013.

PRINCIPALS PAÏSOS DE PROCEDÈNCIA <i>Dades de G2 + G3</i>	%
Nigèria	30%
Romania	15%
Equador	15%
Espanya	12,5%
Colòmbia	10%

FRANGES D'EDAT <i>Dades de G2 + G3</i>	%
Menys de 25 anys	2,5%
Entre 25 i 35 anys	52,5%
Entre 36 i 45 anys	25%
Entre 46 i 65 anys	20%

NIVELL D'ESTUDIS <i>Dades de G2 + G3</i>	%
Primaris	25%
Secundaris	55%
Universitaris	20%

Totes les dones es trobaven en situació administrativa regularitzada: el 55% amb permís comunitari de residència i treball, el 22,50% amb permís comunitari de residència sense permís de treball i el 22,50% amb DNI.

El 90% tenien fills/filles o persones al seu càrrec; un 25% les tenien al país d'origen.

De les 40 dones del G2 i el G3 seleccionades el 2012, sis van tancar el procés el 2012, tres per abandonament i tres per tancament pactat (motius de salut, embaràs, cria de fills).

Les dones del G2 van iniciar el procés el maig de 2012 i el van acabar el març/abril de 2013. De les 25 dones que el van iniciar el 2012, una es va donar de baixa els dos primers mesos i dues més es van donar de baixa entre el tercer i el sisè mes. Així doncs, l'1 de gener de 2013, 21 dones continuaven en actiu al G2 del DIR. En acabar l'edició corresponent a aquest grup, 11 de les 21 dones van ser proposades per a un altre programa d'inserció laboral (ITI) i vuit van ser donades d'alta del programa DIR.

Les dones del G3 van iniciar el procés del DIR el setembre de 2012 i el van acabar l'agost de 2013. De les 15 dones que el van iniciar el 2012, dues es van donar de baixa el primer mes del DIR i una altra va abandonar el procés a mig curs. Les 13 dones restants van acabar el programa durant els mesos de juliol i agost de 2013.

Per tant, durant l'any 2013, 34 dones (21 del G2 i 13 del G3) van continuar el procés i van continuar en actiu al programa DIR edició 2.

— *Execució del projecte professional*

Les diferents accions que van portar a terme les dones del G2 i el G3 van ser:

Accions per a la millora competencial	Nombre de dones G2 + G3
Taller de tast de cuina (sis dones) Taller de tast de cambres de pis (cinc dones)	11
Pràctiques	9
Mòdul de tècniques de recerca de feina	13
Mòdul d'informàtica	10
Mòdul de català/castellà	7
Mòdul de desenvolupament de competències transversals d'identificació, afrontament, relació	21
Mòdul de planificació de la recerca de feina	29

Accions d'acompanyament a la recerca activa de feina	Nombre de dones G2 + G3
Aula de recerca de feina, assistència tècnica	20
Mòduls de seguiment per a la recerca de feina	29
Tutories d'acompanyament al procés de recerca de feina	34
Tutories per la consolidació i el manteniment del lloc de treball	24

Assessorament laboral	Nombre de dones G2 + G3
Assessorament legal individual	6

— Insercions laborals G2 + G3

Mitjançant el G2 i el G3 del DIR es van inserir 24 dones en el mercat laboral formal amb 31 contractes, xifra que representa el 71% del total de les 34 dones participants al llarg de tot el procés. Les insercions corresponents a 2013 van ser set, que es van produir a través de set contractes laborals. 11 dones també van trobar feina al mercat laboral informal (una mateixa dona pot haver trobat feina tant al mercat formal com a l'informal).

Nombre de dones inserides G2 + G3	Nombre de contractes	Ocupació
24	31	2 auxiliars de biblioteca 3 assessores de nutricionista 1 auxiliar de massatge 7 cambreres de pis 1 cosidora 1 cuidadora de gent gran 2 dependentes 13 netejadores 1 dinamitzadora de blog

De les 24 dones inserides amb contracte, 15 tenien fills o filles a càrrec a Barcelona. En un 58% dels casos es va assolir una inserció laboral de qualitat (14 dones amb contractació superior a sis mesos i/o inserció que responia a l'objectiu laboral que s'havien proposat). El 42% (10 dones) van fer una inserció laboral inicial (primera inserció).

El 51% de les dones van aconseguir contractes de fins a sis mesos i el 23% contractes iguals o superiors a sis mesos. El 13% de les contractacions no va superar el mes de temporalitat o van ser suplències de curta durada. No hi va haver cap contractació indefinida entre les dones del G2 i el G3.

El 39% de les insercions van ser en jornada laboral completa, el 58% van ser contractes en jornada parcial a partir de 20 hores setmanals i el 3% restant va correspondre a contractacions inferiors a mitja jornada setmanal (4 hores setmanals).

SECTORS D'INSERCIÓ	%
<i>Dades de G2 + G3</i>	
Serveis a empreses/persones (neteja)	29%
Hoteleria	25%
Educació/biblioteca	22%
Comerç	14%
Tèxtil	4%
Sanitat	6%

El 62% de les dones que van trobar feina ho van fer a través d'accions d'intermediació i de la borsa interina de l'entitat. El 38% restant de dones inserides van trobar feina de manera autònoma i per autocandidatura. Cal destacar que un percentatge molt important de dones que van aconseguir la primera inserció arran de la intermediació de l'entitat posteriorment van trobar feina de manera autònoma.

Un 22,2% (dues dones de nou) que van fer pràctiques al llarg del 2013 van trobar feina posteriorment a la mateixa empresa.

DIR EDICIÓ 3 (Annex 1) Grup 4

Les dones del Grup 4 van iniciar el procés l'abril de 2013 i l'acabaran el març de 2014. S'analitzen les dades d'abril de 2013 a desembre de 2013.

De les 37 dones derivades, finalment se'n van seleccionar 25. Les que no van ser seleccionades no s'adequaven al perfil requerit o es van descartar elles mateixes.

De les 25 dones seleccionades, 24 continuaven el procés el 31 de desembre de 2013 i una el va abandonar de manera pactada.

PRINCIPALS PAÏSOS DE PROCEDÈNCIA <i>Edició 3 - Grup 4</i>	%
Autòctones	20%
Immigrades	80%
<i>Llatines</i>	36%
<i>Equador</i>	16%
<i>Subsaharianes</i>	24%
<i>Nigèria</i>	16%
<i>Països de l'Est</i>	16%
<i>Bulgària</i>	8%
<i>Rússia</i>	4%
<i>Romania</i>	4%
<i>Marroc</i>	4%

DOCUMENTACIÓ <i>Edició 3 - Grup 4</i>	%
DNI	20%
NIE (comunitari)	8%
NIE (residència i treball)	72%

FRANGES D'EDAT <i>Edició 3 - Grup 4</i>	%
Menys de 25 anys	0%
Entre 25 i 35 anys	36%
Entre 36 i 45 anys	56%
Entre 46 i 65 anys	8%

NIVELL D'ESTUDIS <i>Edició 3 - Grup 4</i>	%
Sense escolaritzar	8%
Primaris	28%
Secundaris	48%
Universitaris	4%

El 76% de les dones ateses al DIR edició 3 tenien fills/filles o persones al seu càrrec.

El 62% de les dones que van trobar feina ho van fer a través d'accions d'intermediació i de la borsa interina de l'entitat.

— Accions d'execució del projecte professional

Per tal de garantir que cadascuna de les dones participants pogués desenvolupar el seu projecte professional de forma individualitzada i a un ritme propi es va proposar un ventall de recursos:

ACCIONS TUTORIALS DE SEGUIMENT DE L'EXECUCIÓ <i>Edició 3 - Grup 4</i>	Nombre de dones
Definició de l'objectiu d'inserció	26
Definició de l'objectiu laboral-professional	26
Definició de l'objectiu formatiu	21
Definició del pla d'acció	25

ACCIONS PER A LA MILLORA COMPETENCIAL <i>Edició 3 - Grup 4</i>	Nombre de dones
Tallers de tast Surt	8 dones: - 3 cambreres de pis - 2 atenció al client en supermercats - 3 costura
Tallers de tast DIR-TS	9 auxiliars de la llar
Formació <i>online</i>	9 manipulació d'aliments
Mòdul de tècniques de recerca de feina	25
Mòdul d'informàtica	17
Mòdul de català (Consorti de Normalització Lingüística)	16
Mòdul de competències per al canvi	9
Mòdul de desenvolupament de competències transversals d'identificació, afrontament, relació	18 Vinculades a processos formatius (auxiliars de la llar i costura) i de selecció
Mòdul de planificació de la recerca de feina	19

ASSESSORAMENT LABORAL <i>Edició 3 - Grup 4</i>	Nombre de dones
Mòdul grupal d'assessorament laboral	18
Assessorament legal individual	15

ACCIONS D'ACOMPANYAMENT EN LA RECERCA ACTIVA DE FEINA <i>Edició 3 - Grup 4</i>	Nombre de dones
Aula de recerca de feina, assistència tècnica	9
Mòduls de seguiment per a la recerca de feina	19
Tutories d'acompanyament al procés de recerca de feina	22
Tutories per a la consolidació i el manteniment del lloc de treball	13

— Insercions laborals

En l'edició 3 del DIR (Grup 4), el 31 de desembre de 2013 les 25 dones incorporades a l'inici del programa havien assolit 13 insercions laborals amb 14 contractes, xifra que suposa el 52% del total, i nou de les 25 dones seleccionades van trobar feina al mercat laboral informal. Aquestes dades s'hauran incrementat quan el projecte acabi el març de 2014.

La majoria dels contractes, el 71,43%, van ser de jornada parcial i el 28,57% de jornada completa.

El 86% de les dones que van trobar feina ho van fer amb una contractació de qualitat ja que els contractes superaven els sis mesos de durada i/o responien a l'objectiu laboral que s'havien proposat.

El 86% dels contractes van ser temporals de menys de sis mesos de durada. Un dels contractes va ser indefinit i un de durada inferior a un mes.

SECTORS D'INSERCIÓ	%
<i>Edició 3 - Grup 4</i>	
Serveis a empreses (neteja)	64,29%
Serveis a les persones (neteja)	7,14%
Hoteleria	14,29%
Social i tèxtil	14,28%

Els llocs de treball vinculats al sector de la neteja van suposar el 71,43% de total de contractacions (serveis a empreses i a persones). El 85,71% de les dones que van trobar feina ho van fer a través d'accions d'intermediació i de la borsa interina de l'entitat. Un 12,5% (dues dones de 16) que havien fet pràctiques al llarg de 2013 van trobar feina posteriorment a la mateixa empresa.

EDICIÓ 4 (Annex 2) Grup 5

Les dones d'aquesta edició van iniciar el procés el setembre de 2013 i l'acabaran l'agost de 2014. En el present informe s'analitzen les dades de setembre de 2013 a desembre de 2013.

De les 31 dones que es van derivar al programa, 25 van participar en el procés de selecció. D'aquestes, 11 dones no van resultar seleccionades per manca de disponibilitat horària, no tenir permís de treball, no parlar l'idioma o no tenir interès o motivació. Finalment es van seleccionar 15 dones que continuaven en actiu el 31 de desembre de 2013.

PRINCIPALS PAÏSOS DE PROCEDÈNCIA <i>Edició 3 - Grup 4</i>	%
Autòctones	20%
Immigrades	80%
<i>Llatines</i>	36%
<i>Equador</i>	16%
<i>Subsaharianes</i>	24%
<i>Nigèria</i>	16%
<i>Països de l'Est</i>	16%
<i>Bulgària</i>	8%
<i>Rússia</i>	4%
<i>Romania</i>	4%
<i>Marroc</i>	4%

DOCUMENTACIÓ <i>Edició 3 - Grup 4</i>	%
DNI	20%
NIE (comunitari)	8%
NIE (residència i treball)	72%

FRANGES D'EDAT <i>Edició 3 - Grup 4</i>	%
Menys de 25 anys	0%
Entre 25 i 35 anys	36%
Entre 36 i 45 anys	56%
Entre 46 i 65 anys	8%

NIVELL D'ESTUDIS <i>Edició 3 - Grup 4</i>	%
Sense escolaritzar	8%
Primaris	28%
Secundaris	48%
Universitaris	4%

El 76% de les dones ateses al DIR Edició 3 tenien fills/filles o persones al seu càrrec.

— Accions d'execució del projecte professional

Per tal de garantir que cadascuna de les dones participants pogués desenvolupar el seu projecte professional de forma individualitzada es va proposar un ventall de recursos:

- *Accions individualitzades:* entrevistes personalitzades, tutories d'anàlisi de l'ocupabilitat, contrast del perfil competencial propi amb els requeriments de l'ocupació definida com a objectiu, establiment del pla d'acció per assolir les fites fixades.
- *Accions de formació:* taller de tast d'auxiliar de la llar, carnet de manipulació d'aliments, tècniques de recerca activa de feina, competències transversals.
- *Accions de recerca de feina/Pla d'inserció*

Pràctiques en empreses: el 31 de desembre de 2013, de les 15 dones incorporades a l'inici del programa, set van fer pràctiques d'auxiliar de la llar en empreses (46,67%) i estaven esperant cobrir possibles vacants.

— Insercions laborals

Les dones van iniciar el procés el mes de setembre/octubre i el 31 de desembre de 2013 encara estaven desenvolupant el pla d'acció de recerca activa de feina, per la qual cosa no s'havien produït insercions laborals.

RESULTATS GLOBALS D'INSERCIÓ LABORAL DEL DIR L'ANY 2013

El DIR edició 2 (G2 i G3) va aconseguir 31 insercions laborals, amb 31 contractes per a 24 dones. En aquesta edició, 11 dones van trobar feina al mercat laboral informal.

El DIR edició 3 (Annex 1) Grup 4, el 31 de desembre havia obtingut 13 insercions laborals (52%) de 13 dones, amb 14 contractes (una dona va tenir dos contractes). En aquesta edició, nou dones van trobar feina al mercat laboral informal. Encara hi pot haver més insercions i contractes atès que aquesta edició acaba el mes de març de 2014.

El DIR edició 4 (Annex 2) Grup 5 encara no ha obtingut insercions laborals ja que acaba l'agost de 2014.

En total van trobar feina 37 dones amb 45 contractes laborals (24 dones de l'edició 2 i 13 dones més de l'edició 3) i/o 20 dones van trobar feina al mercat laboral informal. Es dona la circumstància que una mateixa dona va poder treballar tant en el mercat laboral formal com en l'informal.

Aquest projecte s'inclou dins la línia estratègica per a la recol·locació laboral de les dones que volen deixar voluntàriament l'exercici de la prostitució i iniciar un projecte professional i es du a terme mitjançant un conveni de col·laboració amb la Fundació Surt. Fundació de Dones. Fundació Privada.

5.2. ITI. Itinerari personal d'assessorament a la professionalització de les dones que han exercit la prostitució

Aquest projecte està adreçat a dones que han exercit la prostitució i han estat vinculades al mercat laboral formal en el transcurs dels darrers dos anys. Afavoreix l'ocupabilitat i el manteniment en el mercat de treball mitjançant la millora competencial i la reducció de l'impacte de la crisi en els projectes professionals.

L'itinerari es va adreçar a un total de 23 dones i es va executar dividit en dos grups: el primer (G1) format per 11 dones de nova acollida al programa ITI derivades de la xarxa d'entitats i el segon (G2) format per un total de 12 dones, nou de les quals provenien del DIR 2012-2013 i tres d'edicions anteriors del programa DIR.

GRUPS ITI 2012-2013	Nombre de dones participants
G1 Dones de nova acollida	11
G2 Dones provinents del DIR	12
Edició 2012-2013	9
Edicions anteriors	3
TOTAL DONES (G1 i G2)	23

Dades del perfil G1 + G2

Del total de dones dels grups G1 i G2 (23 dones), el 78,27% eren immigrades (18 dones), majoritàriament d'origen llatinoamericà (44,44%) i principalment de Colòmbia i l'Equador, seguides de les de Nigèria (33,33%) i els països de l'Est (22,22%). Les dones autòctones representaven el 21,74% restant (cinc dones).

FRANGES D'EDAT	Total (G1 + G2) % 2012	Total (G1 + G2) % 2013
Menys de 25 anys	0%	0%
De 26 a 35 anys	47,83%	48%
De 36 a 45 anys	21,74%	28%
De 46 a 65 anys	17,39%	24%
Majors de 55 anys	13,04%	0%

El 47,83% de les participants tenien estudis secundaris, el 39,13% estudis primaris i el 13,04% estudis superiors (una dona autòctona tenia titulació universitària i dues dones immigrades tenien una diplomatura universitària al país d'origen).

El 65,22% de les dones tenia fills/filles, que en un 80% dels casos vivien amb elles i en un 20% residien al país d'origen amb familiars. Les dones sense càrregues familiars representaven el 34,78%.

El 65,22% de les dones participants en l'ITI estaven en situació d'atur i el 34,78% treballaven en el moment d'iniciar el projecte. El 17,40% de les dones (quatre) cobrava alguna classe de prestació durant els mesos d'execució del programa.

Els principals factors de vulnerabilitat van ser: cobertura de necessitats bàsiques com ara alimentació, roba, etc. (73,91%), manca de competència d'idioma en castellà (60,87%), necessitats d'assessoria legal 56,52%, inestabilitat en l'habitatge (39,13%) i manca de competència tècnica per accedir a l'objectiu laboral (34,78%).

Accions desenvolupades

Els continguts de cada acció es van treballar de forma grupal i individual en funció de les necessitats i possibilitats de cada dona:

- Processos de canvi que cal desenvolupar durant l'itinerari (expectatives, possibilitats reals del projecte, relació tutorial).
- Abordatge de les diferents esferes vitals: salut, espai personal, relacions, formació i treball (eix vertebrador), fites i propostes de millora.
- Definició i execució del projecte professional: aproximació al mercat laboral i context econòmic, anàlisi de l'ocupabilitat, contrast del perfil competencial propi amb els requeriments per a l'ocupació definida, establiment del pla d'acció per assolir les fites fixades, execució del projecte professional.
- Assessorament per a la formació, tècniques de recerca de feina, recerca activa de feina, accions vinculades a les necessitats vitals de les dones (assessorament legal, responsabilitat de cura).
- Formació tècnica amb pràctiques: dues dones van fer pràctiques com a cambres de pisos, cinc com a ajudants de cuina i una com a tècnica de vendes.
- Formació instrumental: alfabetització i informàtica bàsica, Centre de Normalització Lingüística.

Insercions formatives

Es van fer un total de 39 insercions formatives, 20 insercions formatives internes a l'entitat i 19 insercions formatives externes:

- 20 insercions formatives internes:
  - catorze dones en l'àmbit de la informàtica: tres en alfabetització informàtica, quatre en informàtica bàsica i set vinculades a la recerca de feina.
  - quatre dones en ajudant de cuina.
  - una dona en cambrera de pisos.
  - una dona en tècnica de vendes.
- 19 insercions formatives externes a l'entitat:
  - dues dones en l'àmbit de la informàtica.
  - set dones en idiomes: quatre en català i tres en anglès.
  - vuit dones en manipulació d'aliments.
  - una dona en un cicle formatiu de grau superior (CFGS) de diagnòstic per la imatge.
  - una dona en cambrera de pisos.

Insercions laborals

Disset dones es van inserir laboralment amb 27 contractes en els sectors d'hoteleria, neteja, promoció de vendes, ajudant de cuina, servei domèstic i auxiliar de biblioteca. D'altra banda, vuit dones van trobar feina al mercat laboral informal. Es dona la circumstància que una mateixa dona va poder treballar tant en el mercat laboral formal com en l'informal.

Pràctiques en empreses i insercions laborals

Es van fer formacions tècniques (*online*) vinculades a l'obtenció de carnets de manipulació d'aliments per adreçar-se a diferents perfils que els requereixen com ara ajudant de cuina, promotora de productes, cambreres.

Els processos de pràctiques ajuden al desenvolupament de competències tècniques i transversals (situació en context laboral real) i milloren el perfil tècnic i l'acreditació de la capacitat. A més a més permeten entrar en contacte directe amb l'empresa com a aproximació a la inserció laboral.

PRÀCTIQUES	DONES PARTICIPANTS	INSERCIIONS
Ajudant de cuina	5	1 ajudant de cuina 1 operària de neteja
Cambrera de pisos	2	1 inserció ⁹
Tècnica de vendes	1	0 insercions

Aquest projecte s'inclou dins la línia estratègica per a la recol·locació laboral de les dones que volen deixar voluntàriament l'exercici de la prostitució i iniciar un projecte professional. En aquest cas, es va establir un conveni de col·laboració amb la Fundació Surt. Fundació de Dones. Fundació Privada.

⁹ Una de les dones va deixar la feina per dificultats personals i la inserció, per tant, va tenir una durada de menys d'un mes.

5.3. ACCIÓ. Programa d'intervenció integral en persones transsexuals vinculades a entorns de prostitució a la ciutat de Barcelona

El projecte ACCIÓ està adreçat a persones transsexuals que exerceixen la prostitució i que tenen una motivació clara per incorporar-se al mercat de treball formal, disposen de documentació regularitzada si són persones immigrades i tenen una situació personal i un nivell mínim de català/castellà per poder seguir un procés formatiu.

Respon a l'objectiu de desenvolupar itineraris personals d'inserció sociolaboral tenint en compte les vivències específiques de les persones transsexuals, així com al de treballar amb els elements de discriminació soferts i viscuts i amb les reticències de les empreses i els possibles agents contractants. El projecte incideix en la formació i l'apoderament de la persona, però també en el món empresarial per afavorir la integració i la no-discriminació.

El projecte es va iniciar l'1 de maig de 2012 en el marc de la nova mesura de govern i va acabar el 30 d'abril de 2013. Se n'està portant a terme una segona edició de l'1 de juliol de 2013 al 30 de juny de 2014.

Les dades recollides en aquest informe corresponen a la segona edició i fins al 31 de desembre de 2013.

Perfil sociodemogràfic de les dones participants

En total hi van participar 31 dones, 26 de les quals s'hi van incorporar per primera vegada i cinc provenien de la primera edició del projecte.

El 50% de les participants no cobraven cap mena de prestació, el 20% la renda mínima d'inserció (RMI), el 20% una pensió no contributiva (PNC) i el 10% un subsidi del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC).

El 48,38% tenien estudis primaris, el 48,38% estudis secundaris i el 3,22% estudis universitaris.

NACIONALITAT	%
Espanyola	45
Amèrica Llatina	48
<i>Equador</i>	20
<i>Colòmbia</i>	16
<i>Brasil</i>	3
<i>Panamà</i>	3
<i>Uruguai</i>	3
Marroc	7

FRANGES D'EDAT	%
Menys de 25 anys	----
De 26 a 35 anys	22,58
De 36 a 45 anys	35,48
De 46 a 55 anys	32,26
Més de 56 anys	9,68

Itineraris personals

Les 31 dones seleccionades van fer tres itineraris, segons les seves necessitats específiques:

- Vint-i-una (67,74%) van fer un itinerari formatiu centrat en la formació tecnicoprofessional i els processos de tutorització i les pràctiques que se'n deriven.
- Cinc (16,13%) van fer un itinerari on es va treballar principalment la inserció i es van oferir accions formatives i tutorització.
- Cinc (16,13%) van fer itineraris socials amb treball profund (personal i d'apoderament) abans d'accedir a qualsevol classe d'acció formativa o d'inserció.

En total, 15 persones van participar en la formació professionalitzadora (una mateixa dona va poder fer més d'un curs).

De les 12 persones inscrites en el curs de cambrera de barra, 11 van acabar l'acció formativa i vuit (66,66%) van superar amb èxit les competències necessàries per treballar en el sector.

Per al curs de cambrera de sala es van seleccionar 15 participants, algunes de les quals provenien del curs de cambrera de barra. Del total de 15 persones, 12 (80%) van superar amb èxit el procés formatiu.

El mòdul de formació en habilitats socials i laborals estava adreçat a aquelles participants que presentaven mancances en competències transversals que els dificultaven el procés d'inserció. Hi van participar set persones i totes el van acabar amb èxit.

A banda de les accions formatives, es van fer un total de vuit activitats transversals per tal de treballar l'apoderament personal i l'acostament al mercat laboral. Les dones van participar en diferents actes de sensibilització sobre la violència masclista i de gènere, xerrades sobre agressions transfòbiques (a càrrec dels Mossos d'Esquadra), sortides formatives i visites a empreses i centres formatius i de lleure (parc de la Ciutadella, glorieta de la transsexual Sònia). Hi va haver un total de 99 participacions per part de 58 persones diferents.

Es van proposar pràctiques en empreses relacionades amb les accions formatives tecnicoprofessionals portades a terme. Quatre de les persones proposades a les empreses van fer pràctiques (es van signar sis contractes de pràctiques, ja que una de les dones va fer dos itineraris; la que va fer els dos itineraris i una altra les van acabar amb èxit).

Intervencions en el teixit empresarial

Es va establir contacte amb 13 empreses, totes receptives a futures col·laboracions (visitar les seves instal·lacions, acollir alumnes en pràctiques, fer sessions formatives o possibles contractacions). Amb moltes d'aquestes empreses es va portar a terme una actuació conjunta com ara l'acollida d'alumnes per fer un total de sis pràctiques, xerrades informatives i visites d'aproximació al món laboral.

Insercions laborals

Amb referència a la segona edició del projecte (que acaba el 30 de juny de 2014), el 31 de desembre de 2013 una dona havia aconseguit una inserció en el sector de la perruqueria amb un contracte laboral de substitució per maternitat. Queden pendents les dades de les insercions que es puguin produir al llarg de 2014.¹⁰

Paral·lelament, amb totes les participants es va treballar la millora de la comunicació i les competències lingüístiques, així com la responsabilitat personal sociosanitària. Atesa la importància dels aspectes relacionats amb la salut per a aquest col·lectiu, es manté el vincle amb el Servei Trànsit del CatSalut, que ofereix informació i assessorament sanitari gratuït a persones transsexuals. S'hi van derivar vuit usuàries (26%).

Aquest projecte s'inclou dins de la línia estratègica municipal per a la recol·locació laboral de les dones transsexuals que volen deixar voluntàriament l'exercici de la prostitució i iniciar un projecte professional. En aquest cas, l'Ajuntament de Barcelona va establir un conveni de col·laboració amb la Fundació APIP-ACAM (Associació per a la Promoció i Inserció Professional).

5.4. Projecte de formació i inserció sociolaboral amb itineraris formatius i laborals

El Projecte de formació sociolaboral té com a objectiu millorar la qualitat de vida de les persones que exerceixen la prostitució mitjançant processos de formació i inserció sociolaboral que es concreten en itineraris formatius i laborals personalitzats. Aquest projecte es caracteritza pel fet de ser molt flexible, adequar-se a les necessitats canviants de les dones, acceptar la incorporació d'aquestes en qualsevol moment de l'any i estar vinculat a ajudes socials que permeten el seguiment de l'activitat. El procés formatiu de cada dona pot ser més o menys llarg en funció dels seus coneixements i de les experiències prèvies a l'entrada en el projecte. Una dona nouvinguda té un temps mínim de procés de dos anys.

Durant l'any 2013 van ser ateses 220 dones que van fer itineraris de formació (180) i/o itineraris d'inserció laboral (82).

Perfil sociodemogràfic de les dones ateses

Entre les 220 dones ateses, per nacionalitat van predominar les d'origen nigerià amb el 75% (cal observar que el 2012 aquestes dones van suposar el 70%), seguides per les d'origen romanès que van representar l'11,8%, les llatines el 7,72%, les d'origen marroquí el 3,18% i les autòctones el 2,27%.

---

¹⁰ Durant l'última etapa de la primera edició del projecte, de l'1 de gener al 30 d'abril de 2013, es van inserir sis persones en el mercat laboral formal mitjançant vuit contractes.

Accions formatives

El 2013, 180 dones van participar en diferents itineraris i activitats formatives, xifra que suposa un increment del 41,73% respecte a 2012.

ACTIVITAT FORMATIVA (Una mateixa dona pot haver fet més d'un taller)	2012	2012	2013	2013
	DONES	Nombre de tallers	DONES	Nombre de tallers
Classes de castellà i català ¹¹	68 dones diferents nivells		100 dones diferents nivells	
Tallers de servei domèstic i cura de gent gran ¹²	20 dones	2 tallers	19 dones	2 cursos (70 + 90 h)
Curs de cambrera de pis ¹³ (Escola Superior de Turisme)	15 dones	1 curs	14 dones	1 curs (177 h)
Tallers d'orientació laboral	11 dones	8 tallers	28 dones	11 sessions 5 tallers
Tallers d'economia domèstica	25 dones	2 tallers	10 dones	1 taller
Tallers de salut bàsica i alimentació infantil	16 dones	2 tallers	4 dones	3 tallers

Amb relació a la variació de les dades cal assenyalar que el projecte va fer una inversió més gran en la formació prelaboral de les dones ateses i va ampliar l'oferta de sessions en matèries com ara l'idioma (castellà i català) i els trets diferenciadors de cada cultura a fi de dotar-les de millors condicions per iniciar amb èxit un itinerari formativolaboral. Això ha donat lloc a un millor aprofitament de l'oferta formativa externa i a l'augment de les derivacions a d'altres recursos formatius durant el segon semestre (tres dones a APIP, dues a l'Escola de Turisme i tres a IMPULSEM).

Durant l'any 2013 es van fer altres accions formatives com ara tres sessions d'aproximació al món escolar (23 dones), un taller sobre temes legals (set dones), una sessió de diàleg sobre Catalunya i Nigèria (cinc dones) i un taller de recerca activa de feina de servei domèstic (sis dones).

Derivacions de l'itinerari formatiu a recursos externs

Es van portar a terme les derivacions a recursos externs, però mantenint el seguiment educatiu a les dones per tal de donar-los suport i garantir l'assoliment dels objectius plantejats:

RECURS FORMATIU (Una mateixa dona pot haver fet més d'un curs o taller)	2012 Nombre de dones	2013 Nombre de dones
ITI i DIR-TS (itineraris formatius de l'Agència ABITS)	12	6
Dona Impuls-Barcelona Activa (ABITS)	---	8
Curs de cambreres de pis, bugaderia i planxa (APIP)	6	3

¹¹ Els tallers d'acollida s'han inclòs dins de les classes de castellà. Es van fer quatre tallers adreçats a 22 dones. Algunes de les sessions d'aprenentatge d'idioma també es van destinar a *coaching* per a entrevistes de feina, amb la participació de sis dones.

¹² El 2013 aquesta dada s'ha segregat en un curs de cura per a gent gran, neteja, cuina i planxa i un curs de cuina per a gent gran.

¹³ Aquest curs, impartit a l'Escola Superior de Turisme, ha suposat una inserció del 70% de les dones al llarg de l'any. Cal remarcar que són les usuàries de l'entitat que tenen uns nivells de formació prelaboral i d'idioma més ben assolits.

Rehabilitació i neteja de pisos (Impulsem)	---	3
Auxiliar de comerç i reposició (Escola de Turisme)	---	2
Curs de cuidadora de persones dependents (Migraestudio)	4	2
Curs d'idioma català i/o castellà	---	25
Alfabetització digital	---	2
Salut sexual, salut bàsica i alimentació (Metges del Món)	---	30
Taller de diagnòstic en salut (Tot Raval)	---	6
Xerrada sobre el Dia Mundial de la Salut (VIH) UMTSI	---	6
Curs d'ajudant de cuina	3	---
Curs d'ajudant de cambrera de barra	3	---
Curs d'atenció socio sanitària	2	---
TOTAL (una dona pot haver fet més d'un curs)	30	93

Insercions laborals

Es va fer una prospecció d'empreses que es va acabar concretant en la contractació de 17 dones. La crisi i la situació econòmica s'han fet notar amb una reducció de les contractacions de dones per treballar en la cura de persones dependents en domicilis particulars. La majoria dels contractes van ser a temps parcial i temporals. D'altra banda, 12 dones van trobar feina en el mercat laboral informal. Es dona la circumstància que una mateixa dona va poder treballar tant en el mercat laboral formal com en l'informal.

SECTOR	2012 Nombre de contractes	2013 Nombre de contractes
Ajudant de cuina	Sense contractacions	1
Neteja industrial/Hoteleria	26	13
Cura de persones grans	5	Sense contractacions
Cura de persones grans amb servei domèstic	1	3
TOTAL	32	17

PAÏSOS D'ORIGEN DE LES DONES CONTRACTADES	2012 %	2013 %
Àfrica subsahariana	42	64,7
Amèrica Llatina	39	23,5
Europa de l'Est (Romania)	16	5,8
Marroc	3	5,8

Dins de la línia de l'Agència ABITS de donar formació sociolaboral per millorar la qualitat de vida de les dones que volen deixar l'exercici de la prostitució, l'Ajuntament de Barcelona va establir un conveni de col·laboració amb la congregació de les Germanes Oblates del Santíssim Redemptor, El Lloc de la Dona, per dur a terme aquest projecte.

5.5. Projecte d'inserció sociolaboral Dona Impuls

L'Agència ABITS va encarregar a Barcelona Activa la confecció d'un projecte adreçat a dones subsaharianes que exercien o havien exercit la prostitució, cercaven alternatives laborals i tenien motivació i disponibilitat per emprendre un itinerari sociolaboral.

Es va crear un projecte a mida que permetia a les dones accedir a recursos formatius, d'orientació i d'acompanyament a la inserció a través de diverses fases: acollida al programa, orientació professional, adquisició de competències transversals, formació professionalitzadora i acompanyament a la inserció. Aquest projecte es va iniciar el novembre de 2012, en el marc de la nova mesura de govern, i va acabar el juliol de 2013. En total hi van participar 43 dones.

Perfil sociodemogràfic de les dones ateses

El programa anava adreçat a dones subsaharianes, un 90,7% de les quals procedien de Nigèria. Les quatre usuàries restants eren originàries de la Guinea Equatorial, Togo, Ghana i Sierra Leone.

Per franges d'edat, tenien majoritàriament de 26 a 35 anys (60,46%), seguides de les franges de 36 a 45 anys (25,58%), 18 a 25 anys (11,62%) i, finalment, 46 a 55 anys (2,32%)

La majoria de les dones tenien regularitzada la situació administrativa (62,79%) i el 53,48% fills/filles a càrrec que vivien amb elles, habitualment com a família monoparental.

Fases del projecte

FASE 1. Acollida

Durant els dos primers mesos del programa (2012), les entitats hi van derivar 40 dones, 24 de les quals (60%) van assistir a les quatre sessions informatives que es van organitzar. En total, 31 dones van ser convocades a una entrevista individual d'acollida, amb una assistència del 87%. Finalment, 27 es van incorporar al programa en la fase d'acollida.

FASE 2. Orientació professional i tècniques de recerca de feina

Es va mantenir oberta la possibilitat de noves incorporacions al llarg de la resta de fases del programa, fet que va comportar la incorporació posterior de 16 dones més.

Vint-i-tres dones van participar en cinc tallers de dues hores (es van fer dues edicions de cada taller, una per a cada grup de dones): autoconeixement, currículum i carta de presentació, canals de recerca de feina, entrevista de feina i aspectes laborals.

Posteriorment a la fase d'acollida, i transversalment a tota la resta del programa, les dones van disposar de tutories individuals en les quals es va consensuar de manera personalitzada l'itinerari d'inserció més adequat. Es van fer 82 tutories d'orientació en les quals van participar 26 dones diferents.

FASE 3. Adquisició de competències transversals

Un total de 17 dones van ser derivades a diferents entitats col·laboradores per millorar el seu nivell de castellà. Cinc d'aquestes dones també van demanar i portar a terme formació de català.

Es van fer dos mòduls d'alfabetització digital en què van participar 17 dones i 18 dones van participar en dos mòduls de ioga.

FASE 4. Formació

Es van crear dos itineraris formatius per tal d'oferir l'adquisició de les competències tècniques necessàries per a les ocupacions d'ajudant de cuina i cambrera de pisos.

Es van donar d'alta en els itineraris 26 dones (60,45%) i perquè poguessin assistir a la formació es va fer una important tasca de coordinació amb les entitats que les derivaven a fi de detectar necessitats i oferir recursos per a l'atenció dels seus fills (beques menjador, etc.).

Els dos itineraris constaven d'una primera part teoricopràctica de 200 hores i una segona part de pràctiques laborals de 75 hores:

- Itinerari d'ajudant de cuina: 14 dones (53,84%) van iniciar la formació, quatre (15,38%) van fer les pràctiques i cinc (19,23%) van ser baixa.
- Cambrera de pisos: 12 dones (46,15%) van iniciar la formació, sis (23%) van fer les pràctiques i quatre (15,38%) van ser baixa.

FASE 5. Acompanyament a la inserció

Es va crear un grup format per 13 dones en què es va treballar la recerca activa de feina mitjançant les noves tecnologies. Així mateix, es van fer 96 tutories de seguiment de l'itinerari formatiu i de la inserció a 29 dones.

2013				
FASES	ACTIVITATS (Una mateixa dona pot haver fet més d'un taller)		Nombre d'accions	Nombre de participants
FASE 1	Sessions informatives		4	24
	Entrevistes		43	43
FASE 2	Mòduls d'orientació professional	Autoconeixement	2	23
		Currículum	2	20
		Canals de recerca de feina	2	18
		Entrevista	2	18
		Aspectes laborals	2	20
	Tutories		82	26
FASE 3	Idioma	Castellà	-	17
		Català	-	5
	Competències personals (ioga)		2	18
	Alfabetització digital		2	17
FASE 4	Professionalitzadora	Ajudant de cuina	1	12
		Curs de cambrera de pis	1	14
	Itinerari d'inserció i orientació		-	15
	Competències clau		2	19
FASE 5	Espai de recerca de feina		1	13
	Tutories de seguiment		96	29

Insercions laborals

Un total d'11 dones van trobar feina: 10 van ser contractades en el mercat laboral formal en els àmbits d'hoteleria i turisme, neteja o atenció a la gent gran. Una dona va trobar feina en el mercat laboral informal.

Aquest projecte s'inclou en la línia estratègica per a la recol·locació laboral de les dones que volen deixar voluntàriament l'exercici de la prostitució i iniciar un projecte professional. En aquest cas se'n va encomanar la gestió a Barcelona Activa.

OCUPACIONS	2013
	Nombre de contractes
Cambrera de pisos	5
Neteja	3
Cura de persones grans	2
TOTAL	10

5.6. Dispositiu especial d'acompanyament per a la incorporació al mercat laboral i al teixit social de dones que exerceixen la prostitució i busquen alternatives laborals

El projecte d'acompanyament està adreçat a dones en situació regular o regularitzable (en tràmit o que han residit els anys suficients al país per demostrar l'arrelament), amb una experiència laboral anterior o que han adquirit hàbits laborals a través de cursos de formació (higiene, puntualitat, responsabilitat, relacions socials, etc.). Són dones que es troben en una situació estructural o conjuntural de desorientació que exigeix un acompanyament i un abordatge personalitzats per a obtenir alternatives d'accés al mercat laboral.

El 2013 es van atendre un total de 84 dones, 24 de les quals continuaven el procés iniciat el 2012. De gener a juny de 2013 es van derivar 25 dones al dispositiu i de juliol a desembre 35.

Perfil sociodemogràfic de les participants

El 44,05% de les dones que hi van participar tenien estudis secundaris, el 34,52% no tenien estudis o tenien estudis primaris i el 21,43% restant tenien estudis secundaris amb complement professional.

El 89,28% es trobaven en situació administrativa regularitzada.

FRANGES D'EDAT	2012 %	2013 %
Menys de 25 anys	----	13,09
Entre 26 i 35 anys	34,6	27,38
Entre 36 i 45 anys	46,2	39,29
Entre 46 i 65 anys	19,2	20,24

PROCEDÈNCIA	2012 %	2013 %
Espanyoles	25	17,86
Àfrica	27	38,09
<i>Nigèria</i>	18	30,95
Amèrica Llatina	32	27,38
<i>Equador</i>	14	10,71
Països de l'Est	15	16,67
<i>Romania</i>	11	9,52

Insercions formatives

Vint-i-una dones van accedir a formació en diversos àmbits formatius. El total d'accions formatives va ser de 23 (una mateixa dona va poder participar en més d'una formació):

- Informàtica (una dona)
- DIR (sis dones)
- Dona Impuls (cinc dones)
- ITI (dues dones)
- Cambrera de pisos (tres dones)
- Manipulació d'aliments (una dona)
- Cuina (una dona)
- Tatuatge (una dona)
- Cuidadora a domicili (una dona)
- Costura (una dona)
- Castellà/alfabetització (una dona)

Insercions laborals

Un total de 22 dones es van inserir en el mercat laboral formal mitjançant 33 contractes en els sectors següents: 14 en empreses de neteja, nou en hoteleria, quatre en geriatria a domicili, tres en el comerç, una en el servei domèstic, una en gerocultora residencial i una en estètica. D'altra banda, 12 dones van trobar feina en el mercat laboral informal. Es dona la circumstància que una mateixa dona va poder treballar tant en el mercat laboral formal com en l'informal.

Es va fer el seguiment de les dones tant durant el seu procés formatiu com en el procés laboral.

Accions transversals (al llarg del procés)

- Quaranta dones van rebre atenció i suport en els moments de crisi per estrès personal i professional.
- Disset dones van rebre assessorament jurídic laboral i d'estrangeria.
- Vuit dones van treballar la mobilitat urbana.
- Vint-i-sis dones en què es van detectar mancances en el domini de l'idioma malgrat haver fet cursos de castellà/català o que no havien assolit el nivell bàsic per poder sostenir una inserció van treballar les limitacions per a l'ocupabilitat. Van ser redirigides a actuacions destinades a millorar aquests aspectes (certificat d'idioma, etc.).

Aquest projecte s'inclou en la línia estratègica per a la recol·locació laboral de les dones que volen deixar voluntàriament l'exercici de la prostitució i iniciar un projecte professional. En aquest cas es va establir un conveni amb la coordinadora per a la inserció sociolaboral Anem per Feina.

5.7. Projecte d'innovació Enfilant l'Agulla

Aquest projecte de formació en costura, majoritàriament per a dones nigerianes, té com a objectiu dotar-les del nivell de professionalitat necessari per a la confecció productiva. Amb aquesta finalitat, l'entitat disposa d'un taller propi de confecció de peces de roba i producció de complements de moda i de la llar que es comercialitzen amb la marca social Dona Kolors. També els proporciona les eines necessàries per al desenvolupament d'autoocupació en aquest camp.

Trenta-vuit dones van participar en la formació en costura, la qual es dividia en tres nivells: fase inicial (coneixements bàsics de costura), segona fase (costura bàsica) i tercera fase (costura avançada). El procés tenia una durada aproximada d'un any, amb un total de 420 hores de formació.

Les set dones que van acabar les tres fases van fer pràctiques en diferents empreses i van rebre una màquina de cosir semiprofessional per fomentar la seva autoocupació.

FORMACIÓ EN COSTURA	Durada de la formació	Nombre de dones
FASE INICIAL	10 hores setmanals	19
SEGONA FASE	10 hores setmanals	6
TERCERA FASE	10 hores setmanals	10
Taller complementari de formació en punt	10 hores setmanals	4
PRÀCTIQUES	40 hores	7

La formació es va acompanyar de vuit sessions d'habilitats laborals i sis sessions d'emprenedoria de dues hores cadascuna en què van participar 18 dones. Una dona va poder participar en una o més fases de la formació així com en una o més sessions.

Els productes Dona Kolors estan disponibles en 17 punts de venda de Catalunya i la resta d'Espanya (cadena Natura, botigues de museus, botigues de roba sostenible, boutiques en zones d'estiueig), a la botiga *online* pròpia (www.donakolors.cat) i en una botiga *online* a Holanda. Això ha suposat un increment de les opcions de mercat del 240% respecte a l'any anterior en què es disposava de cinc punts de venda.

És un projecte d'emprenedoria social innovador i creat a mida per oferir noves opcions de treball. Amb periodicitat mensual es van fer tutories amb les dones, avaluacions amb les tècniques responsables del projecte i reunions d'avaluació tècnica, a més d'una avaluació completa al final de l'any.

Perfil sociodemogràfic de les dones ateses

Per nacionalitats, predominaven les dones d'origen nigerià (78,94%) seguides per les llatinoamericanes (15,78%). Les provinents de Romania i del Marroc representaven el 2,63%.

EDAT DE LES DONES	Nombre de dones
Entre 26 i 35 anys	26
Entre 36 i 45 anys	10
Entre 18 i 25 anys	2
Total	38

PAÏSOS D'ORIGEN DE LES DONES CONTRACTADES	Nombre de dones
Àfrica subsahariana	30
Amèrica Llatina	6
Europa de l'Est (Romania)	1
Marroc	1
Total	38

Insercions laborals

El 2013, tres dones es van inserir en el mercat laboral formal: dues van ser contractades al taller mateix i una per treballar en una botiga fent arranjaments. D'altra banda, quatre dones més es van autoocupar en el mercat laboral informal.

Aquest projecte forma part de la línia estratègia de la Regidoria per a l'ocupació i la inserció social de les dones que exerceixen la prostitució mitjançant un conveni amb l'Associació Enfilant l'Agulla.

5.8. Projecte de formació en costura Rosas Crafts

L'1 d'octubre de 2013 es va iniciar el projecte dirigit a dones en situació de vulnerabilitat (ja sigui per haver exercit la prostitució, per haver estat víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació o per formar part del col·lectiu de persones vulnerables) i que s'han acollit a programes de reinserció que duen a terme diferents departaments de l'Ajuntament de Barcelona. La finalitat és donar-los formació en costura per tal que adquireixin tant la capacitat tècnica com la conducta emprenedora necessària per integrar-se en un procés d'adaptació laboral.

En total hi van participar nou dones, quatre de provinents del programa DIR i dues del programa RAI. Les tres dones restants van ser derivades del Servei d'Atenció Social a Població Itinerant (SASPI). En aquest informe es recullen dades relatives a les sis dones derivades dels programes de l'Agència ABITS (DIR i RAI).

Perfil sociodemogràfic de les dones ateses

Una dona era d'origen espanyol i les cinc restants tenien com a països d'origen Romania, l'Equador, el Senegal, Nigèria i Guinea. Per franges d'edat, dues dones tenien entre 26 i 35 anys, dues més entre 46 i 55 anys, una menys de 25 anys i una entre 36 i 45 anys. Pel que fa al nivell formatiu, tres dones tenien estudis primaris, dues estudis secundaris i una estudis superiors. Dues d'elles tenien fills/filles a càrrec.

Insercions formatives

Es van distribuir en tres mòduls:

- 1r mòdul. Nivell inicial: 60 hores. De l'1 d'octubre al 5 de desembre de 2013. Les sis dones van completar el mòdul.
- 2n mòdul. Nivell intermedi: 60 hores. Del 14 de gener al 20 de març de 2014. Pendent de començar.
- 3r mòdul. Nivell especialització: 36 hores. Del 6 al 22 de maig de 2014 (inclou *coaching* i sortides professionals). Pendent de començar.

Insercions laborals

El mes d'octubre de 2013, arran de la participació en el programa, una dona es va inserir laboralment amb un contracte a jornada completa (aquesta inserció també està comptabilitzada en el programa DIR). El conveni acaba el 31 de juliol de 2014 i es preveu que hi pugui haver altres insercions.

Aquest projecte s'inclou en la línia estratègica per a la recol·locació laboral de les dones que volen deixar voluntàriament l'exercici de la prostitució i iniciar un projecte professional. Es du a terme mitjançant un conveni de col·laboració amb l'empresa José Rosas Taberner, SA.

6. Serveis adreçats a víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual

6.1. Abordatge del Servei d'Atenció Socioeducativa en els casos de dones víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual

Conceptes

Tràfic de persones

O tràfic il·lícit d'immigrants. Té com a objectiu facilitar l'entrada de persones al país de destinació de manera il·legal a canvi de diners. És transnacional.

Tràfic d'éssers humans¹⁴

Fa referència a la captació, el transport, el trasllat, l'acolliment o la recepció de persones recurrent a l'amenaça, l'ús de la força o altres formes de coacció, al rapte, al frau, a l'engany, a l'abús de poder o d'una situació de vulnerabilitat o a la concessió o recepció de pagaments o beneficis per obtenir el consentiment d'una persona que tingui autoritat sobre una altra amb finalitats d'explotació. Aquesta explotació inclou, com a mínim, l'explotació de la prostitució aliena o altres formes d'explotació sexual, els treballs o els serveis forçats, l'esclavatge o les pràctiques anàlogues, la servitud o l'extracció d'òrgans. No ha de complir necessàriament el trasllat entre fronteres.

Característiques condicionants de la intervenció en els casos

- Hi ha manca d'autoidentificació de les dones com a víctimes, les quals poden arribar a considerar normal la situació de violència a què estan sotmeses.
- Sovint hi ha relacions de caràcter familiar o sentimental amb la persona que exerceix l'explotació que dificulten el procés d'identificació.
- Les dones disposen d'una minsa o inexistent xarxa social i relacional.
- La majoria de dones tenen por de confiar en les professionals i en els cossos de seguretat, com també en la protecció que se'ls pugui donar si denuncien la situació en què es troben.
- Hi ha un cert desconeixement de l'entorn, així com una manca d'especialització dels serveis i els agents socials (tant formals com informals), que impedeix la detecció i l'acompanyament de les dones víctimes del tràfic d'éssers humans.
- La coacció i les amenaces psicològiques i/o físiques, ja sigui a la família o a persones de l'entorn, a Barcelona o al país d'origen, utilitzades per les xarxes d'explotació eviten la majoria de vegades la interposició d'una denúncia per part de la víctima.
- Les dones desconeixen el marc i l'empara legal (com a víctimes d'un o diversos delictes) i l'assistència social que hi està vinculada.
- Hi ha incompliment de la normativa estatal en matèria d'indemnització econòmica a les víctimes.

¹⁴ Protocol per prevenir, reprimir i sancionar el tràfic d'éssers humans, especialment dones i nens, subscrit a Palerm l'any 2000. Convenció de les Nacions Unides contra la delinqüència organitzada transnacional.

- Els procediments judicials no garanteixen suficientment la protecció dels testimonis i/o no acaben amb condemnes fermes.
- Hi ha dificultat de coordinació internacional i manca de protecció als familiars de la dona que romanen al país d'origen.
- En alguns casos, la víctima declara la seva voluntat de continuar pagant el deute amb l'explotador per evitar les amenaces.

Procediment d'actuació

Detecció

El SAS fa una important feina de detecció de dones que es troben en situació potencial de ser víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual i de dones que es troben en situació d'explotació.

Arran de la observació i les intervencions directes practicades al carrer s'ha vist la necessitat de poder recollir, objectivar i millorar l'abordatge del fenomen del tràfic d'éssers humans. Amb aquesta finalitat, el servei ha definit una llista d'indicadors que ajuden a identificar situacions de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual¹⁵ enfocats a la millora de la detecció en el medi obert que es complementen mitjançant el vincle i la intervenció socioeducativa continuada amb les dones per part de les educadores i les agents de salut. Finalment, es porta a terme un treball en equip interdisciplinari, juntament amb la directora del servei, la treballadora social i la psicòloga.

Abordatge

Cal remarcar que el perfil i la situació personal i social de les víctimes és molt heterogeni per la qual cosa l'abordatge ha de ser individual, cas per cas.

En tots els casos es manté la coordinació amb els referents de la Guàrdia Urbana i amb la Unitat Central de Tràfic d'Éssers Humans dels Mossos d'Esquadra per tal de posar en el seu coneixement la situació i establir els mecanismes de col·laboració i actuació més adequats:¹⁶

- *Quan la dona és identificada al carrer i demana de manera explícita protecció com a víctima del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual:*
  - És derivada a un recurs d'acolliment d'urgència mitjançant l'acompanyament educatiu per part de les professionals del SAS i/o la intervenció del Centre d'Urgències i Emergències Socials de Barcelona (CUESB) fora de l'horari d'atenció del SAS.
- *Quan la dona és identificada al carrer per part de les professionals del SAS sense que demani de manera explícita protecció:*
  - Es du a terme un procés educatiu i d'acompanyament pactat conjuntament amb la dona: se l'ajuda en la presa de decisions i en el procés d'autoidentificació com a víctima d'un delictes, se l'orienta per desvincular-la de la xarxa o la persona explotadora, es treballa per desvincular-la gradualment del seu entorn habitual, se li ofereix ajut i acompanyament per a la recerca d'habitatge i la cobertura de necessitats bàsiques i se li dóna suport i acompanyament en tràmits per obtenir documentació, etc.

¹⁵Fonts utilitzades per a la definició dels indicadors: *Guía para la identificación de la Trata de la Red Española contra la Trata*; Recomanacions de l'Organització Mundial de la Salut; Indicadors UNODC.

¹⁶ Protocol de coordinació GUB-ABITS. Instrucció núm. 11/13.

- S'activa, si s'escau, el servei de representació jurídica del SAS per a l'atenció a víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitats d'explotació sexual si la dona vol interposar una denúncia.
  - Si cal, es deriva la dona a un recurs d'acolliment d'urgència.
  - Se l'acompanya al Cos Nacional de Policia per sol·licitar formalment el període de reflexió establert per la llei.
  - S'estableix coordinació amb l'Organització Internacional de Migracions (OIM) si la dona sol·licita el tràmit de retorn voluntari al seu país d'origen.
  - Es manté coordinació amb els diferents serveis d'inserció formativolaborals de l'Agència per a l'acompanyament en un procés de reinserció sociolaboral.
-
- ✓ La majoria de dones ateses pel SAS són víctimes potencials del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual.
  - ✓ Quatre dones van ser ateses pel servei de representació jurídica (aquelles que finalment es van plantejar formular una denúncia com a víctimes).
  - ✓ Dues dones van interposar una denúncia l'any 2013 amb l'acompanyament de les professionals del SAS.

6.2 Atenció integral a dones d'entorns de prostitució i dones víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual

L'acollida de les dones víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual es proporciona a partir de 2006 a través d'un programa específic. L'especialització del recurs i les diferències de perfil respecte a les dones víctimes de violència de parella van portar a la decisió d'establir aquest conveni de col·laboració, al qual s'ha donat continuïtat.

El programa organitza la intervenció directa residencial en tres etapes: etapa d'emergència, etapa de permanència i etapa d'autonomia.

Etapa d'emergència

L'Ajuntament de Barcelona subvenciona directament l'etapa d'emergència a través de l'Agència ABITS. L'objectiu general d'aquest procés és acollir la dona víctima del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual i/o relacionada amb un entorn de prostitució en un espai de seguretat per acompanyar-la en el seu procés de recuperació personal. La via d'accés al servei és un procés de contacte on es fa una primera entrevista per valorar la demanda de la dona, tenint sempre en compte la urgència o no de la situació.

Durant l'any 2013 es van atendre en aquesta etapa un total de 15 dones, 14 de les quals van ser nous ingressos el 2013; una dona ja havia ingressat el 2012.

D'aquestes 15 dones:

- Dues es van acollir al programa de retorn voluntari al país d'origen a través de l'Organització Internacional de les Migracions (OIM)¹⁷ (quatre dones l'any 2012), en coordinació amb la Guàrdia Civil que va fer els acompanyaments a l'aeroport fins a la porta d'embarcament.

¹⁷ Tots els retorns voluntaris (mitjançant l'OIM) van ser a països de l'Europa de l'Est.

- Dues van marxar a viure pel seu compte.
- Dues continuaven en l'etapa d'emergència el 31 de desembre de 2013.
- Sis van continuar el procés en l'etapa de permanència.
- Una va ser derivada a un altre recurs per motius de seguretat.
- Dues no van assolir els objectius pactats amb l'equip de professionals i van abandonar el recurs.

El 87% de les dones acollides en emergència van donar continuïtat als objectius pactats amb l'equip de professionals. La mitjana d'estada en l'acolliment d'emergències va ser de 21 dies.

Del total de les 15 dones, el 60% van ser identificades com a víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual a la ciutat de Barcelona, el 13,33% van ser explotades fora de Catalunya amb destinació final a la ciutat de Barcelona, el 13,33% van ser identificades pels cossos de seguretat abans que es produís l'explotació i el 13,33% restant van ser derivades d'altres ciutats.

El 60% de les dones derivades provenen dels cossos i forces de seguretat (44% el 2012), el 13,33% del Servei d'Atenció Socioeducativa (SAS) de l'Agència ABITS (25% el 2012), el 20% d'una ONG (19% el 2012) i el 6,67% van ser derivades per les Religioses Adoratrius.

El perfil de les dones ateses continuava sent de dones immigrades:

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES	2012 %	2012 Nombre de dones	2013 %	2013 Nombre de dones
Àfrica	56,25	9	40	6
<i>Nigèria</i>		7		5
<i>Senegal</i>		1		-
<i>Marroc</i>		1		-
<i>República del Congo</i>		-		1
Europa de l'Est	43,75	7	46,67	7
<i>Romania</i>		3		1
<i>Bulgària*</i>		3		1
<i>Rússia</i>		1		1
<i>Armènia-Rússia</i>		-		1
<i>Polònia</i>		-		1
<i>Albània</i>		-		1
<i>Hongria</i>		-		1
Xina	-	-	13,33	2
TOTAL	100,00	16	100,00	15*

*Una de les dones té doble nacionalitat.

FRANGES D'EDAT	2012 %	2013 %	2013 Nombre de dones
De 18 a 25 anys	74	66,67	10
De 26 a 30 anys	13	13,33	2
Més de 30 anys	13	20	3

Amb referència a la situació administrativa en el moment d'ingrés al recurs, el 60% de les dones que hi van accedir disposaven de documentació (62% el 2012), el 33% estaven indocumentades (25% el 2012) i el 7% restant tenien la documentació retinguda pels cossos policials (13% el 2012). De les dones documentades, només tres tenien la situació administrativa regularitzada.

Amb la finalitat de promoure el benestar físic i psicològic de les dones se'ls facilita l'accés a la salut. Així, de les 15 dones acollides en l'etapa d'emergència, 10 van rebre atenció sanitària amb un total de 15 acompanyaments a visites mèdiques (ginecologia, metges de capçalera i atenció psicològica) i un total de 22 gestions. Una de les dones acollides va ser atesa d'urgència a EXIL a causa de la situació personal i emocional que presentava i la resposta va ser ràpida i adequada a la seva necessitat.

Durant l'any 2013 es van fer 21 acompanyaments a dones perquè rebessin atenció sanitària.

Etapa de permanència

El procés de permanència consisteix a proporcionar una acollida integral a la dona i oferir-li una convivència tranquil·la que li permeti la recuperació física i emocional per desenvolupar les seves capacitats i aconseguir la inserció social i l'autonomia personal. Durant l'any 2013 van ser ateses en aquesta etapa 14 dones, sis d'elles noves altes el 2013 i vuit ingressos fets amb anterioritat.

Etapa d'autonomia (pisos d'autonomia)

El 2013 es mantenen dos pisos per a l'etapa d'autonomia, i gestionats per la mateixa entitat. A final del 2013 s'hi ha incorporat un altre pis. A partir del 2009 s'ocupa de la gestió dels equipaments el Consorci de Serveis Socials i estan finançats íntegrament per la Direcció de Dona. L'objectiu general d'aquesta etapa és consolidar el procés d'apoderament iniciat per la dona. És el moment de l'itinerari en què aquesta requereix un espai menys protegit i que li sigui favorable per completar el seu procés. L'acompanyament educatiu es transforma en seguiment i suport.

Durant el 2013 van ser ateses als dos pisos 11 dones i una menor:

- Cinc dones hi van entrar per primera vegada el 2013.
- Cinc dones i una menor hi van acabar el procés d'autonomia al llarg de l'any.
- Una dona en va ser expulsada per no respectar la normativa.

Les dades del perfil sociodemogràfic són les següents:

- Nacionalitat: set dones d'Àfrica (sis de Nigèria i una del Senegal) i quatre de països de l'Est (tres de Rússia i una de Romania).
- La franja d'edat predominant va ser la de 18 a 25 anys, seguida per la de més de 30 anys.
- Tres dones tenien fills a càrrec (un d'ells al país d'origen).

Per donar resposta a l'atenció a les dones víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual, l'Ajuntament de Barcelona treballa en aquest projecte mitjançant un conveni de col·laboració

amb l'Institut de les Adoratius Esclaves del Santíssim Sagrament i de la Caritat, Comunitat de Sants, per al projecte SICAR cat.

6.3. RAI. Intervenció per a la recuperació, apoderament i inserció laboral de dones que han estat víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual

El projecte RAI s'adreça a dones víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual a fi que obtinguin eines per a la inserció laboral un cop abandonin el recurs d'acolliment. Aborda de forma integral els àmbits de la salut, el lleure, la formació, les relacions i el treball. El procés s'acompanya de la possibilitat de fer teràpia i un procés de recuperació psicològica (que porta a terme una entitat especialitzada en atenció a persones immigrades).¹⁸

Es tracta d'un projecte totalment innovador atès que no consten referències que s'hagi fet res similar en tot l'Estat espanyol. Es va establir com a prova pilot, en el marc de la dotació pressupostària de la nova mesura de govern.

El projecte RAI es va iniciar l'1 de març de 2012 i va acabar el 28 de febrer de 2013. L'èxit assolit va comportar la programació d'una nova edició, que es va iniciar l'abril de 2013 i es clourà el març de 2014, de la qual es donen les dades en aquest informe.

Durant el 2014, el recurs es tornarà a reeditar amb alguns canvis i millores perquè les dones puguin mantenir el procés quan facin una vida més autònoma.

Perfil sociodemogràfic

En aquesta edició del RAI, en la qual van participar 18 dones (es comptabilitzen les dades d'abril de 2013 a 31 de desembre de 2013), el 61% de les dones participants tenien menys de 25 anys, el 33% entre 25 i 35 anys i el 6% entre 36 i 45 anys.

El 33% de les dones participants tenien estudis inferiors a primaris, el 22% estudis secundaris, el 6% estudis superiors i el 17% estudis universitaris.

PAÏSOS D'ORIGEN	DONES	%
Nigèria	11	61,11
República del Congo	1	5,55
Senegal	1	5,55
Albània	1	5,55
Romania	2	11,11
Ucraïna	1	5,55
Argentina	1	5,55

De les 18 dones, tres tenien fills/filles i cap d'elles vivia amb ells/elles. Una d'elles tenia responsabilitats econòmiques envers el fill/a. Els fills/filles de dues de les dones es trobaven sota la tutela de

¹⁸ Exil.

l'Administració. Amb tot, totes les dones van manifestar que tenien responsabilitats econòmiques amb les seves famílies als països d'origen.

Del total de dones, nou van rebre atenció psicològica individual a l'entitat Exil i una va ser derivada al CAS per tractar individualment la seva situació de consum de tòxics i prestar-li atenció psicològica. A més, set dones van rebre atenció relacionada amb l'àmbit de la salut (ginecològica, oftalmològica, dental, entre d'altres) i tres van participar en sessions grupals d'arterteràpia.

Una de les característiques de les dones víctimes del tràfic d'éssers humans és la manca de documentació, qüestió que dificulta l'obtenció de permisos de residència i treball en els casos de col·laboració amb la policia, tal com s'estableix en l'article 59 bis de la Llei d'estrangeria. El 39% de les dones participants en el projecte tenien permís de residència i de treball, el 17% només permís de residència i el 44% no tenien permís de residència ni de treball (en el cas del grup prelaboral aquest percentatge arribava al 63%).

Les dones que van passar per processos legals, que sovint s'allarguen en el temps, van reviuir situacions i experiències doloroses que en alguns casos van tenir repercussions en el seu estat i en la participació en el projecte.

Pel que fa als ingressos no laborals, el 90% de les dones no cobraven cap prestació, el 5% cobrava una prestació no contributiva i el 5% restant rebia suport per a la tramitació d'una prestació no contributiva de renda activa d'inserció (RAI) que li permetria assumir despeses bàsiques d'habitatge i alimentació. El fet que moltes dones no tinguin documentació els dificulta l'accés a prestacions i en els casos en què no estan vinculades a un recurs residencial tenen més dificultats per cobrir les seves necessitats bàsiques i, per tant, sostenir el seu procés. Per aquest motiu, el RAI de 2014 inclourà alguns canvis i millores per cobrir les necessitats bàsiques d'aquestes dones a fi que puguin sostenir els processos quan facin una vida més autònoma.

De les 18 dones, 13 vivien al recurs residencial i les cinc restants pel seu compte en pisos compartits. Tres dones van rebre ajuts econòmics per a alimentació, lloguer i un curs de formació.

Sobre l'experiència laboral prèvia, el 33% de les dones d'ambdós grups tenien experiència laboral al seu país d'origen, el 22% no tenien experiència i només el 17% havien tingut un contracte laboral.

Per al projecte RAI (que es va iniciar l'abril de 2013 i es clourà el març de 2014) es van seleccionar 18 dones, 14 d'elles noves incorporacions al RAI i quatre antigues usuàries de l'edició anterior.

Grup prelaboral

El grup prelaboral estava format per vuit dones, set d'elles derivades per SICAR i una de detectada en el procés de selecció d'un programa d'inserció sociolaboral¹⁹ en coordinació amb el SAS. El grup està format per dones que manifesten motivació per iniciar un procés d'aproximació al país d'acollida i al mercat laboral. Tot i aquesta motivació inicial, el procés amb les dones d'aquest grup s'ha enfocat a la recuperació i l'apoderament mitjançant diferents esferes: les relacions, la salut, el lleure, la cultura del país d'acollida i les competències tècniques i de base (coneixement de l'idioma castellà i informàtica).

El 88% de les dones participants tenien menys de 25 anys i el 12 % entre 25 i 35 anys. El 50% de les dones tenien estudis inferiors a primaris, el 38% estudis primaris i el 12% estudis universitaris. El 75% de les dones eren de Nigèria, el 12,5% de la República Democràtica del Congo i el 12,5% de Romania. El 88% de les dones no tenien fills i el 13% un fill/a.

---

¹⁹ Dins de la selecció d'un projecte de l'Ajuntament en conveni amb la Fundació Surt.

Grup laboral

Estava format per 10 dones, totes derivades de SICAR, quatre d'elles de l'edició anterior del RAI que havien manifestat interès i motivació per continuar dins del projecte ja que en l'edició anterior es trobaven, per diferents motius, allunyades del mercat laboral.

El 40% de les dones d'aquest grup tenien menys de 25 anys, el 50% entre 25 i 35 anys i el 10% entre 36 i 46 anys. El 20% de les dones tenien estudis inferiors a primaris, el 10% estudis primaris, el 40% estudis secundaris, el 10% estudis superiors i el 20% estudis universitaris. El 50% de les dones eren de Nigèria i n'hi havia un 10% del Senegal, Romania, Albània, Ucraïna i l'Argentina. El 80% de les dones no tenien fills/filles en el moment d'accedir al RAI i el 20 % tenien un fill o filla.

Les dones que no tenien documentació en iniciar el procés la van anar aconseguint ja que la tramitació estava força avançada.

Definició del projecte professional vital

Per establir una diagnosi de les necessitats de les dones se'ls van fer entrevistes personals de diagnòstic a l'inici del projecte i durant tot el procés. També es van fer acompanyaments i coordinacions amb els serveis socials i altres entitats per donar cobertura a necessitats bàsiques.

Només les dones del grup prelaboral van participar en el mòdul de desenvolupament d'habilitats bàsiques per a la vida en el qual es van portar a terme activitats grupals d'aproximació al país d'acollida. Es van fer accions grupals per a la definició de reptes vitals (lleure, feina, salut, relacions i formació) en què van participar principalment dones del grup prelaboral. L'esfera laboral va ser el fil conductor en tots els casos. Amb el grup laboral es van fer abordatges individuals de les diferents esferes en funció de les necessitats específiques de cada dona. També es van organitzar sessions transversals amb ambdós grups, principalment en l'esfera de les relacions. Cal destacar que, gràcies a les accions practicades, quatre de les 18 dones participants van ser identificades com a víctimes de situacions d'abús per part de les seves parelles.

ACCIONS GRUPALS	NOMBRE D'ACCIONS	NOMBRE DE PARTICIPANTS
Esfera de la salut	7	5
Esfera del lleure	7	10
Esfera de les relacions	5	6
Esfera laboral	2	5
TOTAL	4	26

Execució dels projectes definits

En aquest mòdul es va treballar el desenvolupament de les competències transversals necessàries per accedir a la feina mitjançant dinàmiques grupals vivencials, material gràfic i dinàmiques de reflexió. El treball es va enfocar de manera més específica en aquelles competències on les dones van mostrar més dificultats: les competències de relació (treball en equip, relació interpersonal i comunicació) i les d'afrontament (responsabilitat, negociació, adaptabilitat, organització).

ACCIONS	NOMBRE D'ACCIONS	NOMBRE DE DONES
Grups d'anàlisi ²⁰	4	11
Balanç de competències	7	4
Tècniques de recerca de feina i competències TIC	6	11
Mòdul d'habilitats per a la vida	9	11
Mòdul de desenvolupament de competències transversals	8	7

TUTORIES	NOMBRE DE DONES
Tutories de seguiment (execució) de plans de treball	12
Tutories de manteniment del lloc de treball	7
Tutories de seguiment i manteniment de la formació	6
Tutories de definició de pla de treball	17
Coordinacions amb centres de formació	6
Tutories de coordinació	15

Es van fer 17 tutories de definició de pla de treball, sis de coordinació amb centres de formació i 15 de coordinació que es van treballar des de diverses entitats.

El 61% de les dones van identificar aspectes per millorar les seves vides, el 61% van definir objectius de millora i el 57% van executar algun procés de millora. El 44% de les dones van participar en sessions grupals del mòdul d'habilitats per a la vida i el 57% van emprendre accions del seu pla vital (vinculades al desenvolupament d'habilitats bàsiques per a la vida).

²⁰ En els grups d'anàlisi es van treballar els factors de discriminació, el rol de gènere i les relacions de confiança i amistat.

Insercions formatives

Sobre el desenvolupament de competències tècniques i transversals vinculades al mercat de treball es van fer 20 insercions formatives.

ÀMBIT DE LA INSERCIÓ FORMATIVA	Nombre de dones
Formació instrumental	1
Idioma (català i castellà)	19
Cicle formatiu de perruqueria	1
Cicle formatiu d'hostessa	1
Formació professional de costura i patronatge	2
Auxiliar de dentista	2
Programes de qualificació professional inicial (PQPI)	1
Ajudant de perruqueria	1
Auxiliar de cambrera	1
Homologació d'estudis del país d'origen	1
TOTAL D'INSERCIIONS FORMATIVES	30

De les 30 insercions formatives, 20 van ser del grup prelaboral i 10 del grup laboral. La majoria de les insercions formatives del grup prelaboral van ser formacions d'idioma. De les insercions formatives del grup laboral, el 18% van ser pràctiques en empreses.

Insercions laborals

Sis dones es van inserir en el mercat laboral formal mitjançant 15 contractes. Dels resultats d'intermediació amb empreses en van resultar 10 contractacions per a quatre dones. Pel que fa a l'acompanyament a la inserció de manera individual a les dones que van fer recerca activa de feina, en van resultar cinc contractacions per a dues dones. En total, la inserció laboral en el mercat laboral formal va ser del 33% del total de participants en el RAI. Per sectors, els serveis a les empreses van representar el 53%, l'hoteleria el 33% i l'atenció al client el 13%. Per tipologia d'ocupacions, el 53% es van inserir com a operàries de neteja (vuit insercions), el 20% com a cambreres de sala (tres insercions), el 13% com a cambreres de pis (dues insercions) i el 13% com a hostessa-promotora (dues insercions). D'altra banda, set dones van trobar feina en el mercat laboral informal. Es dona la circumstància que una mateixa dona va poder treballar tant en el mercat laboral formal com en l'informal.

Per tipologia de contractació, el 53% van ser contractes d'obra o servei, el 27% contractes temporals i el 20% contractes de substitució; el 73% van ser de jornada completa i el 27% de jornada parcial; el 67% van ser en horari intensiu, el 20% parcial al matí i el 13% en jornada partida.

L'Agència ABITS preveu una línia d'atenció a les dones víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual per tal que un cop abandonin el recurs d'acolliment puguin obtenir eines per a la inserció laboral. Aquest projecte va prendre la forma de conveni de col·laboració amb la Fundació Surt i l'entitat Adoratrius Esclaves del Santíssim Sagrament i de la Caritat.

6.4. Altres recursos per a víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual

Un any més s'ha considerat la possibilitat de fer ingressos al Centre Municipal d'Atenció a les Urgències per Violència Masclista (CMAU-VM) de víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual en aquells casos en què no es considera convenient l'ingrés a SICAR o en acolliments fora de l'horari d'atenció del Servei d'Atenció Socioeducativa, formalitzat en el protocol del Centre d'Urgències i Emergències Socials de Barcelona (CUESB).

El 2013 s'ha mantingut el servei de representació jurídica per a les dones que es plantegen formular una denúncia per aquest delictes. S'ha atès quatre dones i s'ha fet una jornada de formació per a les professionals del SAS.

7. Treball en xarxa i col·laboració

7.1. Taula Tècnica del Pla ABITS

Al llarg de 2013, la Taula Tècnica ha tingut continuïtat amb la participació de les entitats i àrees municipals que estan vinculades a l'Agència:

Entitats

- Adoratrius Esclaves del Santíssim Sagrament i de la Caritat, Programa SICAR cat
- Anem per Feina
- APIP. Associació per la promoció i la inserció professional
- Creu Roja, Assemblea Local de Barcelona. Àmbit Salut
- Fundació Àmbit, Àmbit Dona
- Genera
- Metges del Món
- Oblates del Santíssim Redemptor, El Lloc de la Dona
- Surt. Fundació de dones. Fundació Privada

Ajuntament de Barcelona

- Directora de l'Àrea de Serveis d'Equitat i Salut
- Directora del Programa de Dona
- Tècnica responsable de l'Agència ABITS
- Directora i tècniques del SAS
- Equip de tècniques dels Punts d'Informació i Atenció a les Dones (PIAD)
- Directora de l'Oficina per a la No-Discriminació (OND)
- Tècnica de l'Àrea de Prevenció, Seguretat i Mobilitat
- Tècniques de prevenció dels districtes de Ciutat Vella, Sant Martí, Eixample, les Corts i Sants-Montjuïc
- Consorci de Serveis Socials

En aquest període s'han portat a terme un total de set sessions, dues d'extraordinàries per abordar temes de manera monogràfica.

7.2. Altres àmbits d'actuació

Ajuntament de Barcelona

- Coordinació amb el Servei de Gestió de Conflictos del Departament d'Intervenció Social a l'Espai Públic (Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports).
- Treball de coordinació territorial, amb presència als districtes, en coordinacions habituals i participació en espais de treball. El 2012, amb l'inici de la intervenció directa a la Zona Franca,

L'Agència s'incorpora a la Taula d'Espai Públic del districte de Sants-Montjuïc. En el cas de Ciutat Vella s'ha mantingut el treball en relació amb el Pla d'acció a l'entorn de la plaça Salvador Seguí i s'ha participat, entre altres accions, en reunions amb el veïnat.

- S'ha donat continuïtat al treball de coordinació amb la Guàrdia Urbana en matèria de prostitució al carrer i detecció de situacions de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual. S'ha continuat la tasca de sensibilització als agents que participen en els operatius policials per fer-los conèixer els recursos i serveis de l'Agència i les situacions de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual.
- S'han mantingut reunions de coordinació amb el Gabinet Jurídic (Direcció de Serveis Jurídics) de l'Ajuntament.
- S'ha mantingut la participació en la comissió tècnica de ciutat del Circuit Barcelona contra la violència vers les dones que colideren la Direcció del Programa de Dona i el Consorci Sanitari de Barcelona, on es va presentar l'informe ABITS de 2012. Així mateix es continuen donant a conèixer els recursos i serveis de l'Agència en alguns circuits territorials de districte.

Altres institucions

- Participació en espais de relació institucional previstos a la mesura de govern: fiscal delegat d'Estrangeria, Unitat Central de Xarxes d'Immigració Il·legal i Falsedats Documentals (UCRIF) del Cos Nacional de Policia.
- S'han fet reunions de coordinació de caràcter tècnic amb la UCRIF, els Mossos d'Esquadra, etc.
- En la línia de sensibilització, s'ha atès tots els estudiants i les estudiants que han demanat informació sobre el treball de l'Agència i la situació de les dones. S'ha participat en una taula rodona sobre el tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual en un IES i en cicles formatius.
- S'han atès peticions d'informació de persones de l'àmbit acadèmic en matèria de prostitució i explotació sexual de Noruega, Xile, Portugal i els Estats Units.
- S'ha encarregat un estudi a l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya sobre el tractament i l'abordatge de la prostitució i el tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual a la premsa escrita i als mitjans digitals a fi d'elaborar recomanacions per a la divulgació. L'elaboració de les recomanacions s'ha fet amb la participació de periodistes de diversos diaris i gabinets de premsa institucionals.
- L'Ajuntament de Barcelona va signar el *Protocol de protecció de les víctimes del tràfic d'éssers humans a Catalunya* conjuntament amb diversos departaments de la Generalitat de Catalunya, la Delegació del Govern de l'Estat a Catalunya, la Fiscalia Superior de Catalunya, l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Catalunya, el Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya, l'Associació Catalana de Municipis i la Federació Catalana de Municipis.
- Aquest protocol pretén adaptar a l'àmbit de Catalunya el *Protocol de Palerm* i el *Protocol marc estatal* amb relació al tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació per tal de posar un èmfasi especial en la prevenció i conjuminar esforços per identificar les víctimes, avaluar els riscos a què s'exposen i detectar les seves necessitats. Té especial cura quan es tracta de víctimes menors d'edat, quan aquestes són estrangeres en situació administrativa irregular o quan es troben en qualsevol altra situació que les fa especialment vulnerables, per tal de poder procurar-los una protecció i una assistència integrals que evitin la victimització secundària i les ajudin a col·laborar en els processos penals.

7.3. Coneixement adquirit mitjançant el treball en xarxa. Aproximació al perfil sociodemogràfic de les dones que exerceixen la prostitució a la ciutat de Barcelona

En aquest informe es vol fer una aproximació al context i el perfil majoritari de les dones que exerceixen la prostitució a la ciutat de Barcelona, a partir de l'observació i la intervenció efectuades des de l'Agència ABITS i de la suma del treball en xarxa, de coordinació i de col·laboració amb la resta d'entitats i agents implicats en l'abordatge del fenomen, tenint en compte aspectes personals, de procedència i/o socials.

Malgrat que no és possible establir uns criteris de caràcter general, es donen factors confluents que ajuden a definir les situacions vitals de les dones i que permeten continuar avançant en la millora de l'atenció que se'ls ofereix, així com en el disseny de nous procediments i protocols d'actuació.

Un gran nombre de **dones d'origen nigerià** procedeixen de la zona de Benin City. La majoria arriben a Barcelona després d'un viatge d'un o dos anys, extremadament dur, portades per xarxes de tràfic de persones que les allotgen en pisos al Marroc tot esperant el moment de creuar cap a la Península, normalment en pastera. Per garantir el pagament del cost del viatge (40.000 euros aproximadament), les màfies coaccionen les dones amb amenaces a la família que deixen a Nigèria i amb els ritus del vudú. Algunes d'aquestes amenaces es compleixen, fet que provoca molta por a les dones i una pressió molt alta per tornar el seu deute mitjançant l'exercici de la prostitució forçada. Les dones acostumen a normalitzar aquesta situació, que és utilitzada en els últims 15 anys com a forma de migració. Per això, moltes d'elles no veuen la seva situació com un delictes sinó com una opció vital per poder viure i sobreviure. A més, s'hi afegeix un determinat sentiment de lleialtat envers els compatriotes i les compatriotes que van coneixent al llarg del procés. Tots aquests elements fan que les denúncies de les situacions d'explotació no siguin habituals. Les zones on exerceixen l'activitat les dones d'origen nigerià es localitzen principalment als districtes de les Corts, Ciutat Vella i Sant Martí (Glòries).

Les **dones d'origen romanès** que es troben exercint la prostitució a Barcelona ho fan principalment al districte de Ciutat Vella i en un nombre més reduït al de les Corts. La majoria provenen de les zones de Constança i Alexandria, una regió rural molt poc desenvolupada i amb una climatologia dura. Es poden definir majoritàriament dos grups de dones amb situacions diferenciades. En el primer grup trobem dones que poden ser víctimes d'explotació sexual per un membre de la seva pròpia família durant uns anys. Durant aquest temps les dones envien els diners que obtenen a la família que viu a Romania per a la cobertura de necessitats bàsiques. La dinàmica estableix que al cap d'un temps la dona torni a Romania i una altra dona de la família ocupi el seu lloc en la prostitució i ella visqui dels diners que aquesta envii. La majoria de les dones veuen aquest procés com un compromís familiar, com la seva funció dins la comunitat, i no l'identifiquen amb una situació d'explotació. Hi ha un altre grup de dones d'origen romanès que es poden trobar en situació de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual per part de màfies organitzades. Si bé fa només un parell d'anys els mecanismes d'extorsió utilitzats eren d'extrema violència, darrerament s'observa un canvi en la forma d'actuació d'aquestes xarxes. Els grups mafiosos són més petits i només controlen dues o tres dones. La forma de control no és l'extorsió física directa a la dona, sinó mètodes indirectes. Una de les pràctiques habituals és que la dona sigui enganyada per un home que li fa creure que se n'ha enamorat, en alguns casos fins que queda embarassada. El fill/a queda a càrrec de la xarxa i la dona és traslladada a altres parts d'Europa i coaccionada per exercir la prostitució forçada. El control i l'amenaça als fills/es són elements d'extorsió que garanteixen la submissió de la dona i redueixen els abandonaments i la possibilitat que pugui fer una denúncia per no posar en risc la integritat dels seus fills/es.

Les **dones provinents de Bulgària** viuen una situació i un model molt similars als de les dones d'origen romanès, però s'ha observat que es troben en condicions personals més dolentes. La majoria presenten fortes dificultats d'alimentació i cura de la seva salut. El seu perfil sociodemogràfic és més divers que el d'altres col·lectius ja que les xarxes criminals de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual que provenen d'aquest territori estan més organitzades. El contacte socioeducatiu amb les dones al carrer és més difícil a causa del control i la submissió de què són objecte. Les dones d'origen búlgar que exerceixen la prostitució a Barcelona s'ocupen principalment als districtes de Ciutat Vella i les Corts.

Una de les principals raons que expressen algunes de les **dones d'origen llatinoamericà** per exercir la prostitució és poder cobrir la manutenció dels seus fills/filles, que sovint han quedat a càrrec de la família al país d'origen, als quals les dones tenen la responsabilitat d'enviar els diners necessaris per mantenir l'estabilitat familiar. En altres casos, els fills/filles es troben a Barcelona i les dones necessiten una font d'ingressos que cobreixi les necessitats del nucli familiar. Hi ha dones que han de combinar l'exercici de la prostitució amb una altra feina per tal de poder complementar els seus ingressos.

S'observa que el grup de **dones provinents del Marroc** que exerceixen l'activitat ho fan de manera més puntual. Principalment es troben al districte de Ciutat Vella. Un factor molt comú en aquest col·lectiu és haver estat víctimes de violència masclista al seu país i utilitzar l'emigració com a via d'alliberament. El fet de no poder regularitzar la seva situació i tenir un baix nivell d'estudis fa que, un cop a Espanya, es vegin abocades a exercir la prostitució. El perfil dels clients acostuma a ser el de nois marroquins i pakistanesos dels comerços de la zona del Raval. És una prostitució singular ja que no porta sempre associat l'acte sexual sinó el fet d'estar junts, donar conversa i fer companyia.

Un dels trets comuns que pot definir l'exercici de la prostitució per part de **dones espanyoles** és dedicar-s'hi en períodes concrets de la seva vida, en gran mesura per fer front a problemes econòmics greus. Moltes de les dones tenen en comú que són vídues, que perceben alguna classe d'ajut econòmic com ara l'RMI i que tenen uns ingressos molt baixos. S'ocupen a la ronda Sant Antoni, a la zona del Raval i també a les Corts. Algunes d'elles han reprès actualment l'exercici de la prostitució per poder sostenir econòmicament i de manera íntegra la família (fills/es i néts/es), en la major part dels casos famílies desestructurades on concorren aspectes com la drogoaddicció d'algun dels membres, la delinqüència o malalties greus.

8. Distribució econòmica

Pressupost de l'Agència ABITS	2010	2011	2012	2013	2014
SERVEI D'ATENCIÓ SOCIOEDUCATIVA (SAS)					
	211.674,23	241.986,71	287.942,50	317.867,27	317.867,27
AJUDES ECONÒMIQUES A DONES					
	11.721,00	16.000,00	18.000,00	18.000,00	20.000,00
FORMACIÓ I INSERCIÓ LABORAL					
Dispositiu integral per a la recol·locació laboral (DIR)	224.625,85	232.487,75	260.799,35	368.027,93	318.791,78
Recuperació, apoderament i inserció laboral de dones víctimes d'explotació sexual (RAI)	....	....	88.008,90	99.745,99	110.000,00
Itinerari personal d'assessorament per a la professionalització (ITI)	....	83.290,00	83.290,00	83.290,00	94.624,25
Intervenció integral amb persones transsexuals (ACCIÓ)	....	....	128.727,22	128.727,22	64.000,00
Itineraris laborals i formatius	40.591,25	40.592,00	48.590,00	48.590,00	40.592,00
Dispositiu d'acompanyament	....	....	40.000,00	40.000,00	40.000,00
Dona Kolors ²¹	....	....		]	18.000,00
Dona Impuls (Barcelona Activa)			61.347,00	50.700,00	....
ATENCIÓ SOCIAL A DONES					
Urgències intermèdies ²²	24.838,50	24.838,50	24.838,50	24.838,50	27.447,30
ATENCIÓ JURÍDICA A DONES					
	....	....	....	....	26.031,43
ATENCIÓ A DONES QUE EXERCIXEN EN LOCALS, CLUBS I PISOS					
Eixample	....	....	....	7.808,14	31.232,54

²¹ Dona Kolors no està constituïda com a entitat i el 2012 i el 2013 es van incloure 8.000 euros en el conveni anomenat Dona i prostitució.

²² Urgències intermèdies: el 2014 inclou tallers de parentalitat per a dones nigerianes usuàries del SAS.

Les Corts	....	....	....	10.840,00	24.000,00
Resta de la ciutat	....	10.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00
ATENCIÓ A VÍCTIMES D'EXPLOTACIÓ SEXUAL					
Acollida i protecció	96.197,22	99.564,12	99.564,12	99.564,12	99.564,12
Pisos pont i pis autonomia	26.368,91	26.368,91	26.368,91	40.939,17	40.939,17
Representació jurídica	....	14.160,00	12.425,00	12.000,00	18.150,00
ESTUDIS I AVALUACIONS					
Estudi de la situació de la prostitució a la ciutat de Barcelona	....	....	....	30.000,00	61.914,26
Impacte Surt - DIR-TS	....	21.073,84	....	....	....
Indicadors de seguiment	....	....	12.624,79	....	....
Impacte del programa de recuperació de l'explotació sexual (SICAR)	....	....	10.736,90	....	....
Les Corts	14.160,00	....	....	....	....
Estudi comparatiu de lleis	....	....	4.356,00	....	....
Recomanacions a mitjans de comunicació	....	....	....	10.384,50	....
Estudi legislatiu i social	....	....	25.000,00	....	....
BASE DE DADES DEL SAS					
Creació i millora. Manteniment	40.635,39	3.917,60	10.000,00	20.000,00	10.000,00
ALTRES					
Comunicació, treball en xarxa i altres	18.460	4.381,87	2.673,83	2.700,00	6.700,00
COOPERACIÓ INTERNACIONAL					
	....	....	20.000,00	....	....
TOTAL	709.272,35	818.661,30	1.279.654,01	1.383.647,70	1.389.854,12

9. Indicadors d'impacte dels programes d'inserció laboral

PROJECTES 2013	Insercions 2011	Insercions 2012 ²³	Insercions 2013 ²⁴	Observacions
Dona i Prostitució. Projecte sociolaboral 2013	20 dones 20 contractes	31 dones 32 contractes	17 dones 17 contractes <hr/> <i>12 dones en el mercat informal</i>	Participació a les activitats formatives: 82 dones el 2011 127 dones el 2012 180 dones el 2013
Enfilant l'Agulla	-	2 dones 2 contractes	3 dones 3 contractes <hr/> <i>4 dones al mercat informal</i>	Formació: 25 dones el 2012 38 dones el 2013
DIR. Dispositiu integral per a la recol·locació laboral de les dones que exerceixen la prostitució	30 dones 36 contractes	36 dones 50 contractes	37 dones 45 contractes <hr/> <i>20 dones en el mercat informal</i>	2012 61 participants, 34 de les quals continuen en actiu el 31/12 (un grup acaba al març i un altre al juliol). 2013 79 participants, 39 de les quals continuen en actiu el 31/12 (un grup acaba al març i un altre al juliol de 2014).
ITI. Itinerari personal d'assessorament a la professionalització de les dones que han exercit la prostitució	-	16 dones 24 contractes	17 dones 27 contractes <hr/> <i>8 dones en el mercat informal</i>	2012 25 participants 2013 23 participants 39 insercions formatives
Dispositiu especial d'acompanyament	-	10 dones	22 dones	2012

²³ Aprovació de la nova mesura de govern que va significar l'ampliació del nombre de programes destinats a inserció laboral.

²⁴ Es dona la circumstància que una mateixa dona va poder treballar tant en el mercat laboral formal com en l'informal.

per a la incorporació al mercat laboral i al teixit social de persones que exerceixen la prostitució i busquen alternatives laborals		14 contractes	33 contractes <hr/> 12 dones en el mercat informal	44 dones. És un projecte d'acompanyament a la inserció i, per tant, s'hi incorporen dones des de l'inici del projecte fins al final de l'any. 2013 84 dones 23 insercions formatives
RAI. Intervenció per a la recuperació, apoderament i inserció laboral de dones que han estat víctimes d'explotació sexual	-	2 dones 2 contractes	6 dones 15 contractes <hr/> 7 dones en el mercat informal	2012 12 participants 2013 18 participants 30 insercions formatives
ACCIÓ. Intervenció integral en el col·lectiu de persones transsexuals vinculades a entorns de prostitució a la ciutat de Barcelona	-	2 dones 2 contractes	7 dones ²⁵ 9 contractes	2012 26 participants amb itineraris formatius, d'inserció i socials. 2013 31 participants
Dona Impuls	-	-	10 dones 10 contractes <hr/> 1 dona al mercat informal	43 participants
TOTAL DONES CONTRACTADES	50	99	119 ²⁶	

²⁵ Dades de l'1 de gener de 2013 al 31 de desembre de 2013, corresponents a dues edicions diferents del programa.

²⁶ 159 contractes el 2013. 64 dones inserides en el mercat laboral informal.

10. Indicadors dels programes d'entrada en espais tancats

PROJECTES 2013	Espais tancats visitats 2013	Dones contactades 2013 ²⁷	Dones diferents ateses 2013 ²⁸	Observacions
Eixample	30	141	45	Inici del projecte pilot l'1/10/13.
Les Corts	14 ²⁹	60	17	Inici del projecte pilot l'1/7/13.
Resta de la ciutat	19 ³⁰	217	162	Inici del projecte el 24/2/2011.
TOTAL	63	418	224	

²⁷ Per les característiques dels locals hi ha mobilitat de les dones i una dona pot haver estat contactada més d'una vegada.

²⁸ Les dones es troben en seguiment i atenció individualitzada.

²⁹ La intervenció al districte de les Corts ha permès constatar que molts espais tancats són fronterers amb el districte de Sants, per la qual cosa el 2014 la intervenció s'ampliarà a aquesta zona.

³⁰ El projecte es va iniciar el 2011. Tot i que els locals visitats per l'entitat són 19, s'han contactat i atès dones provinents de 88 espais tancats. Moltes d'elles ja coneixen el projecte i s'hi dirigeixen directament.

11. Valoració i conclusions

- L'Agència ABITS atén totes les zones de la ciutat on l'activitat es produeix al carrer.
- Durant l'any 2013, l'Agència ha participat en **14 operatius policials** (un en perruqueries i centres d'estètica regentats per persones xineses). Ha prestat atenció a les dones amb una valoració molt positiva ja que ha permès arribar a dones noves i facilitar-los alguna classe d'atenció social o de contenció en aquells moments. També ha facilitat la tasca dels cossos policials i el coneixement entre aquests i l'Agència.
- El present informe presenta les dades desagregades per sexe. El 2013, el **6,3% de persones ateses han estat transsexuals i el 93,7% dones**.
- **Els contactes i les atencions s'han incrementat un 25,24% i un 10,20%**, respectivament.
- El 2013 s'ha atès **409 dones diferents**.
- De les **409 dones ateses, 126** ho han estat per primer cop el 2013.
- Les **demandes** rebudes per l'equip s'han incrementat respecte a l'any anterior i han passat de 9.069 a **11.122**. Concretament, han augmentat un 22,64%. Principals demandes: allotjament (110,94%), tràmits de documentació (73,02%), demandes amb relació als fills i filles (64,48%) i serveis socials (59,95%).
- Hi ha un **increment del 28,37% de les entrevistes d'atenció psicològica**. El 88,88% de les dones ateses eren o havien estat víctimes de violència masclista.
- El **15% dels acompanyaments són fora de la ciutat de Barcelona**. S'han fet un total de 647 acompanyaments.
- Els acompanyaments han disminuït el 4,44% (han passat de 677 el 2012 a 647 el 2013) perquè:
  - Des de fa sis anys l'Agència està fent un treball continuat per a l'autonomia i apoderament de les dones.
  - El coneixement, per part de les usuàries, de les diferents entitats amb les quals l'Agència manté convenis de col·laboració fa innecessari l'acompanyament.
- Hi ha hagut un **increment del 26,96% del nombre de coordinacions del SAS** amb altres serveis municipals de la ciutat de Barcelona i de municipis de l'entorn metropolità.
- El **87% del total de dones amb expedient actiu a final d'any són immigrades**. Predominen les dones provinents de l'Àfrica subsahariana seguides de les provinents de països de l'Est, l'Amèrica Llatina, Espanya, el Marroc i, per primera vegada, l'Àsia. Per països, l'ordre és Nigèria (27,06%), Romania (23,42%), Espanya (12,9%), l'Equador (7,50%) i el Marroc (1,50%).
- El **72,6% de dones ateses es troben en situació regular**.
- El **92% tenen targeta sanitària**. Continua la tendència a l'alça de les dones que hi tenen accés des de la creació del servei.
- Aproximadament la **meitat de les dones ateses són mares**.

- La situació de les **dones romaneses** es va complicar ja que resideixen legalment a l'Estat però no poden treballar en el mercat laboral formal. Això els impedeix participar en processos formatius i d'inserció laboral malgrat la disponibilitat de recursos i les demandes formulades per part seva.
- Consolidació del projecte RAI per a la **recuperació, apoderament i inserció laboral de dones que han estat víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual**, en el qual han participat 18 dones. Es tracta d'un projecte totalment innovador ja que no es tenen referències de cap de similar a l'Estat espanyol.
- Consolidació del projecte **Enfilant l'Agulla**, un programa d'emprenedoria social que combina la formació en costura (en aquesta edició hi han participat 38 dones) i la confecció de peces de roba en un taller propi, que es comercialitzen amb la marca social Dona Kolors. Ha suposat la contractació de quatre de les dones que han seguit la formació (període 2012-2013) per treballar al taller.
- **Increment del 20,20% en el nombre d'insercions laborals amb contracte** respecte a l'any anterior.
- L'inici de **dos programes pilot d'entrada i intervenció en espais tancats als districtes de l'Eixample i les Corts ha permès augmentar el nombre de dones detectades i d'intervencions en espais tancats** on s'exerceix la prostitució, ampliar el coneixement de la seva situació i prestar atenció a les seves necessitats.

BCN

**Estat d'execució i impacte de les actuacions
de l'Agència ABITS per a l'abordatge integral
de la prostitució i el tràfic d'éssers humans
amb finalitats d'explotació sexual**

INFORME 2013

**bcn.cat/
dona**

twitter.com/barcelona_cat
facebook.com/BarcelonaDones